
ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,–

7 březen
2003–4
66. ročník

**Kokosovník ořechoplodý/Palma kokosová
(Cocos nucifera)**

Plodem kokosové palmy je peckovice. Ze středního oplodí se připravuje koir (textilní surovina), z endospermu kopra k výrobě kokosového oleje. Čerstvý endosperm se konzumuje (nezralý – kokosové mléko) a používá v cukrářství stejně jako kokosová moučka (usušený a rozemletý endosperm).

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

OBSAH

„Litomyšl 2004 „	2
Požadavky na vzdělání procházejí změnou	3
Predvstupová príprava Slovenskej republiky do EÚ	4
Informační centrum Evropské unie	6
Příprava v českém zemědělství na využívání podpor ze strukturálních fondů EU	7
Znalosti, představy a očekávání studentů středních škol o studiu na vysoké škole	8
Realizácia nového projektu v Agroinštitúte	9
Informace MŠMT ČR	10
Etická kompetence učitele	11
Akreditovaní poradci mohou zemědělcům nabídnout své služby	13
Biologické predmety a Internet	14
SOU zemědělské z Podbořan v Číně	16
Škola splňajúca kritériá európskej úrovne	17
Heuras – Votec – setkání v Alden Biesenu	19
Vzdelávací program Socrates v SOUP Šaľa	20
Mlieko zaujalo	20
Podkovářské dny	21
Umrath a spol.	22
Pstruhařství	23
Jan B. Uhlíř	24
Odborný doprovodný program – kongresy, konference	26
Techagro 2004	27

„Litomyšl 2004 „

13. a 14. května 2004 se už po šesté v Litomyšli uskuteční
národní výstava hospodářských zvířat

První výstavní den – 13. květen (čtvrtek) – je, jako obvykle, určen mládeži. V jeho rámci se pod patronací nedávno vzniklé „Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru“ uskuteční několik soutěží:

A) **Hlavní soutěž** proběhne v prostorách VOŠ a SOŠT Litomyšl (bývalá SZeŠ):

- Soutěží čtyřčlenná reprezentační družstva středních zemědělských škol.
- Obsahovou náplň tvoří učivo (vědomosti i dovednosti) z oblasti chovu zvířat v rozsahu učebnic Chov zvířat 1 a 2 (Credit, 1995), tj. tematické celky: anatomie a fyziologie, obecná zootechnika, výživa a krmení, chov skotu – a k tomu odpovídající kapitoly z učebnic praktických cvičení 1. a 2. díl (Credit, 1997). Do soutěžních otázek budou zařazeny též aktuální chovatelská témata, která budou vycházet z informací měsíčníku Naš chov ročník 2003 a 1. až 4. číslo ročníku 2004 a internetových stránek (www. agroweb.cz – informace ze živočišné výroby) od 1. ledna do konce dubna 2004.

B) **Pro ostatní zájemce** budou přímo na výstavišti připraveny dvě písemné soutěže:

- a) soutěž zaměřená na všeobecné odborné a kulturní znalosti,
- b) soutěž na téma „Moudrost našich předků v přísloví a pořekadlech“.

C) Pořadatelé chtějí dát příležitost také **studentům „múzou políbeným“**.

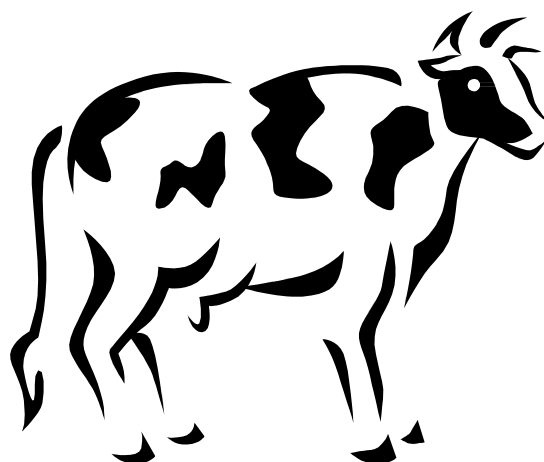
Pokud tito své kvalitní výtvary (literární, výtvarné, fotografické...) odpovídající zaměření výstavy – chov hospodářských zvířat – (s potvrzením ředitelství školy, že autor předkládané práce je jejím žákem) pošlou do 25. dubna t. r. na adresu školy v Litomyšli, budou rovněž zařazeny do soutěže a nejlepší vyhodnoceny!

Prezentace družstev pro hlavní soutěž je 13. 5. 2004 v 8.00 hod. v areálu jmenované školy v Litomyšli. Závazné přihlášky se jmény soutěžících i doprovodu čekáme nejpozději do 5. 5. 2004. Případné další informace poskytne ředitelství školy Litomyšl na telefonním čísle 461 618 681.

Pro případné hromadné výpravy škol uvádíme výpis z programu uvedeného výstavního dne:

9.00 – 11.30	Soutěžní přehlídka strakatého skotu
12.00 – 13.00	Přehlídka vybraných kolekcí koní, skotu, prasat, ovcí a koz
13.00 – 14.00	Závěr a vyhodnocení soutěže škol
14.00 – 16.00	Soutěžní přehlídka holštýnského skotu

Organizátoři soutěže věří, že uvedený program je hodnotným doplňkem výuky chovu zvířat!

Požadavky na vzdělání procházejí změnou

Vzdělanostní struktura populace v České republice je z hlediska mezinárodního srovnání na dobré úrovni. Podle posledních údajů z roku 2003 z obyvatel starších patnácti let dokončilo vysokoškolské vzdělání 9,5 %, střední s maturitou 30,8 %, střední bez maturity 37,8 % a základní 21,9 %.

Světový vývoj, respektive v jeho vyspělé části, je tak rychlý, že na něj nelze bezprostředně reagovat v obvyklém vzdělávacím systému. Národně to ukázal prudký rozvoj nároků na znalost informačních technologií v zaměstnání. Požadavky trhu práce na strukturu vzdělání ovlivňují i to, že se výrazně mění struktura ekonomiky co do jejího obrovského složení.

Při ohlédnutí zpět zjistíme, že potřeby trhu práce jsou po deseti letech nejen kvalitativně, ale i kvantitativně jiné. Poptávka na trhu práce na to reaguje s nedostatečnou aktivitou, což se pak projevuje ve vývoji nezaměstnanosti.

Jak je tomu v zemědělských oborech?

Jestliže se na celkové zaměstnanosti zemědělství zhruba podílí 3,5 %, tak v celkové odvětvové struktuře ekonomiky je zaměstnáno přes 6 % osob se zemědělským vzděláním. Řada osob s tímto vzděláním pracuje v oblasti životního prostředí, ve veřejné správě, službách, bankovnínictví apod. To svědčí o tom, že vzdělávací programy zemědělských škol uplatňované po transformaci zemědělského školství pozitivně přispívají k uplatnitelnosti absolventů, a to nejen v prvovýrobě, ale také v odvětví služeb na prvovýrobu navazujících. To by však nemělo vést k sebeuspokojení. Po vstupu do EU, který se nezadržitelně blíží, bude potřebné postupně připravovat další změny ve vzdělávacích programech, jenž by umožnily, aby i absolventi zemědělských škol úrovní svého vzdělání, kvalifikací, schopnostmi a dovednostmi měli předpoklady pro uplatnění v Evropě.

Jak již bylo zmíněno, nejsme na tom s úrovní vzdělání špatně a jistě se můžeme v tomto ohledu s Evropou srovnávat. Jisté však je, že v prvních letech po vstupu do Evropské unie, v tak zvaném přechodném období, ještě nebudeme moci uplatňovat svou kvalifikaci v Evropě zcela volně bez určitých omezení. Toto období je třeba využít k tomu, aby se školy mohly na přípravu absolventů připravit i v tomto

směru. I studenti by měli vážně přemýšlet o tom, co bude nezbytné udělat pro to, aby uspěli na Evropském trhu práce. Měli by chápat studium jako součást budování své kariéry. Vedle odpovídajících teoretických znalostí i praktických dovedností svého oboru potřebují znát jazyky, umět pracovat s informačními technologiemi. Tendence ke snižování významu praktické výuky na zemědělských školách nejsou namístě, jsou však potřebné změny v jejím obsahu.

O významu znalostí jazyků bylo v našem časopise zmíněno již několikrát. Se vstupem do Evropské unie se význam znalosti jazyků oproti minulosti mnohonásobně zvýší. Jazykové vzdělávání je oblastí, do které se vyplatí investovat. Neboť prvním a zásadním předpokladem pro uplatnění se v zahraničí, nebo u organizací vyžadujících jazykové znalosti, jsou dobré jazykové znalosti a dovednosti.

V žebříčku jazyků, jimž se na školách, vyučuje vede angličtina, těsně následována němčinou. Podle zájmu studentů je třeba věnovat pozornost i výuce jiným jazykům. Jako malá země v srdci Evropy jsme v minulosti vždy patřili ke státům, kde se cizí jazyky pěstovaly jako nevyhnutelný nástroj pro komunikaci a spolupráci s okolním světem. Proto i dnes by mladí lidé měli chápat jazykovou přípravu jako nezbytnou součást budování profesní kariéry.

Není pochyb o tom, že v minulém desetiletí se mladá generace v jazykových znalostech posunula výrazně dopředu. Jednak se učí cizí jazyky jako povinné a volitelné během studia, jednak mohou studenti využívat některé mezinárodní programy, které školám umožňují pobyty a odborné stáže v evropských školách a podnicích. Jde například o evropský program Leonardo da Vinci nebo Sokrates či Mládež.

Během těchto pobytů se kromě prohloubení jazykových znalostí mladí lidé také seznamují s kulturou a mentalitou různých zemí, doplňují si odborné znalosti, i inspirují se tím, jak konkrétní obor provozují a učí jinde, navazují kontakty se svými vrstevníky. Školy, popřípadě i podniky, které se do evropských vzdělávacích programů zapojují, si tak zkoušejí na vlastní kůži připravit a realizovat projekt evropského typu. Mimochodem právě ti, kteří některými evropskými vzdělávacími programy prošli, tvoří dnes už početnou skupinu dá se říci „nových Evropanů“, kteří přibližně vědí, co je na evropském trhu práce a vzdělávacích příležitostech očekávat.

Důležitou otázkou, kterou by si měl každý sám za sebe pro svůj další profesní život zmapovat, anebo kterou by měly školy dobře analyzovat, je problém, která odvětví, obory a typy vzdělávání jsou v rámci rozšiřujícího se evropského trhu práce perspektivní, a co by měly samy školy pro zatraktivnění svých studijních oborů udělat. Jistě je obtížné prognosticky určovat, které profese jsou do budoucna perspektivnější, protože vývoj se rychle mění. Vedle profesí, které mizí, se objevují naprosto nové, zejména v souvislosti s rozvojem informačních technologií, vědy a výzkumu. Zhruba lze říci, že v celé Evropě dostává zelenou trend vyššího vzdělávání a kvalifikace. Kvalitní a stále vyšší vzdělání je výhodou pro ty, kdo nechtějí skončit na úradech práce.

Ostatně i podle mezinárodních průzkumů chybějí v Evropě kvalifikovaní pracovníci právě v odvětvích a zaměstnáních, kde je požadována vyšší úroveň odborného vzdělání. Z tohoto hlediska mají tedy více možností najít si práci

v příštích letech ti, kdo mají vyšší a vysokoškolské vzdělání, popřípadě ti, kdo mohou prokázat vedle praxe také další odborné studium. Není tedy náhodou, že se v tomto století stále zdůrazňuje nutnost celoživotního vzdělávání.

V minulém desetiletí prošlo zemědělství zásadními proměnami a ty budou pokračovat. Je třeba si uvědomit, že zemědělství slepě maximalizující produkci proti zákonům přírody a lidskému i zvířecímu zdraví, jednoduše selže. Po vstupu do Evropské unie se také bude měnit podnikatelské klima. Produkční dotace budou ustupovat ve prospěch mimoprodukčních. Poměr dotací se bude měnit ve prospěch celého venkova, nejen ve prospěch zemědělství. To je totiž zásadní teze, kterou unie prosazuje. Na trendy společné zemědělské politiky Evropské unie bude muset reagovat i zemědělské školství, má-li si zachovat svoji nepostradatelnost pro vzdělávání ve venkovském prostoru.

KU

Predvstupová príprava Slovenskej republiky do EÚ

VII. časť

Štrukturálna podpora poľnohospodárstva a rozvoja vidieka na Slovensku z prostriedkov Európskej únie

Rozvoj poľnohospodárstva a vidieka bude zo strany Európskej únie podporovaný prostredníctvom 2 štrukturálnych fondov – Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a garančného fondu (EAGGF) a Finančného nástroja na podporu rybolovu (FIFG). Do roku 2006 bude mať možnosť slovenské poľnohospodárstvo a vidiek čerpať aj prostriedky z predvstupového programu SAPARD.

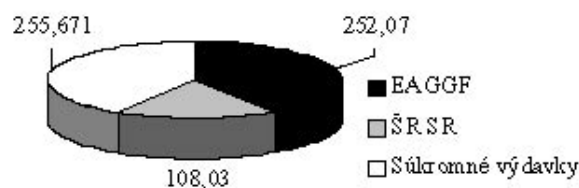
V rámci pilotných projektov bude tiež realizovaná integrovaná stratégia rozvoja pre miestne akčné skupiny, ktorá umožní prípravu na iniciatívu Leader+ po roku 2006.

Podľa výsledkov Kodanského summitu bola na programovacie obdobie 2004–2006 Slovensku potvrdená výška prostriedkov z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a garančného fondu (EAGGF) a Finančného nástroja na podporu rybolovu (FIFG) vo výške výška 252,07 mil. EUR (24 %).

Predpokladá sa z dofinancovaním týchto prostriedkov zo štátneho rozpočtu vo výške 108,03 mil. EUR. Súkromné výdavky, ktoré sú vlastné zdroje realizátorov projektov financovaných prostredníctvom EAGGF a FIFG predstavujú výšku 255,671 mil. EUR.

Celkový rozpočet na realizáciu Opatrení na rozvoj poľnohospodárstva a rozvoja vidieka takto predstavuje na roky 2004–2006 výšku 615,771 mil. EUR.

Celkový rozpočet pre SR na opatrenia na realizáciu opatrení na rozvoj poľnohospodárstva a rozvoja vidieka

Základným programovým dokumentom pre čerpanie prostriedkov z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a garančného fondu a Finančného nástroja na riadenie rybolovu je Sektorový operačný plán – poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a Plán rozvoja vidieka.

Sektorový operačný program – poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka je podmienkou čerpania prostriedkov z usmerňovacej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a garančného fondu (EAGGF) a z Finančného nástroja na riadenie rybolovu (FIFG).

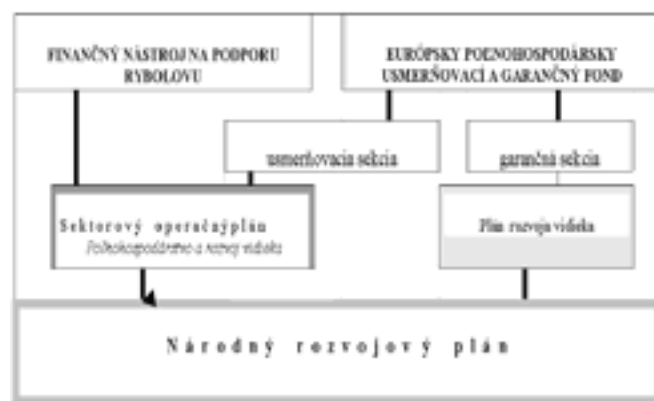
Plán rozvoja vidieka je podmienkou čerpania prostriedkov z garančnej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a garančného fondu (EAGGF).

Kompetentná autorita, zodpovedná za prípravu týchto dokumentov, je Ministerstvo pôdohospodárstva SR.

Tieto dokumenty obsahujú popis súčasnej situácie a vyúsťujú do popisu stratégie programu a návrhu cieľov, priorít a opatrení na ktoré je oblasť podpory zameraná. Programové doplnky, ktoré sa taktiež pripravujú budú ešte detailnejšie definovať oblasti podpory.

V súčasnosti sú programové dokumenty v štádiu pripomienkovania a ich aktuálne verzie budú v dohľadnej dobe zverejnené na webovej stránke MP SR (www.mpsr.sk) alebo MVR SR (www.build.gov.sk).

Z garančnej sekcie Poľnohospodárskeho usmerňovacieho a garančného fondu (EAGGF) sa budú navyše financovať opatrenia v zmysle *Nariadenia Rady (EC) č.1258/1999 o financovaní Spoločnej agrárnej politiky*, napr. refundácie z titulu exportu do tretích krajín, in-

<i>Jednotný programový dokument</i>
Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF)
pre Cieľ 2
– Diverzifikácia poľnohospodárskych činností
– Renovácia a rozvoj obcí a zachovanie dedičstva vidieka

tervencie na stabilizáciu poľnohospodárskeho trhu, atď. a *Nariadenie Rady (EC) č.1259/1999 o priamych podporných schémach* – priame platby pre rastlinnú a živočíšnu výrobu.

Kolektív pracovníkov Agroinštitútu Nitra

Financovanie opatrení Sektorového operačného plánu – Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a Plánu rozvoja vidieka

<i>Sektorový operačný program</i> Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	<i>Plán rozvoja vidieka SR</i>
Európsky poľnohospodársky usmerňovací a garančný fond (EAGGF) – usmerňovacia sekcia	Európsky poľnohospodársky usmerňovací a garančný fond (EAGGF) – garančná sekcia
Pre Cieľ 1	Horizontálne
– Investície do poľnohospodárskych podnikov	– Znevýhodnené oblasti
– Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov	– Agroenvironmentálna podpora
– Lesné hospodárstvo	– Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy
– Rybné hospodárstvo (financované cez FIG)	– Podpora zakladania odbytových organizácií výrobcov
– Pozemkové úpravy	– Podpora polosamozásobiteľských fariem
– Diverzifikácia poľnohospodárskych činností	– Technická pomoc
– Renovácia a rozvoj obcí a zachovanie dedičstva vidieka	
– Obnova poľnohospodárskeho výrobného potenciálu poškodeného prírodnými pohromami a zavádzanie vhodných nástrojov na prevenciu	
– Vzdelávanie	
– Poradenstvo	
– Technická pomoc	
	Pre Cieľ 2
	– Investície do poľnohospodárskych podnikov
	– Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov
	– Lesné hospodárstvo
	– Rybné hospodárstvo (financované cez FIG)
	– Pozemkové úpravy
	– Obnova poľnohospodárskeho výrobného potenciálu poškodeného prírodnými pohromami a zavádzanie vhodných nástrojov na prevenciu
	– Vzdelávanie
	– Poradenstvo

Informační centrum Evropské unie

při Delegaci Evropské komise v České republice

Komise přijala opatření k identifikaci GMO v potravinách a krmivech

Každému geneticky upravenému organismu (GMO), jehož využití v EU již bylo schváleno, bude přiřazen zvláštní kód sestávající z písmen a číslic, tzv. „jednoznačný identifikátor“. Tímto kódem musí být opatřeny všechny produkty obsahující GMO na celé cestě výrobními a distribučními řetězci. Provozovatelé budou povinni v zasílacích a předávajících dokladech konkrétně uvést kódy jednotlivých GMO, které byly použity jako původní surovina v produktech určených ke spotřebě jako potraviny a krmivo a k dalšímu zpracování. Tento systém umožní přesné sledování produktů obsahujících GMO a před dodávkou na trh je takto označit.

Rozšíření a zemědělství: 5,76 mld. eur na rozvoj venkova v nových členských státech

Od data vstupu nových zemí bude Evropská unie spolufinancovat široké spektrum opatření na rozvoj venkova, a to v maximální výši 80 procent celkového finančního zabezpečení těchto opatření. Cílem je řešit strukturální a ekologické problémy venkova v nových členských státech.

V regionech Cíle 1 budou mít na podporu financovanou ze záruk fondu EAGGF nárok tato opatření na rozvoj venkova (financování EU max. 80 %):

- předčasný odchod do důchodu zemědělců,
- podpora znevýhodněným oblastem a oblastem podléhajícím ekologickým omezením,
- agroekologické programy a programy na podporu péče o zvířata,
- zalesňování zemědělské půdy,
- podpora zemědělským subjektům provozovaným v režimu částečně samozásobitelského hospodaření, které procházejí restrukturalizací,
- zakládání sdružení producentů,
- odborná pomoc,
- podpora na pomoc zemědělcům při zajišťování souladu s normami EU,
- programy podporující jakost potravin.

V regionech Cíle 1 budou další opatření na rozvoj venkova finančně zabezpečena i ze strukturálních fondů (orientační sekce fondu EAGGF). V jiných oblastech je možno všechna opatření na podporu rozvoje venkova podpořit ze záruční sekce fondu EAGGF.

Zpráva o trendech ve spotřebě mléčných výrobků a masa a využití krmiv v přistupujících kandidátských zemích

Zprávu vypracovala Skupina nezávislých odborníků kandidátských zemí střední a východní Evropy a Ústav pro rozvoj zemědělství ve střední a východní Evropě (IAMO).

Trendy ve spotřebě potravin a krmiv představují hlavní hnací sílu vývoje na zemědělských trzích. Struktura spotřeby masa se významným způsobem změnila: prudce poklesla spotřeba hovězího a skopového, zatímco spotřeba vepřového a zejména drůbežího masa se vyvíjela velmi pozitivně. Trh mléčných výrobků a sýrů výrazně vzrostl spolu s odbytém ovoce a zeleniny.

Irské předsednictví zdůrazňuje úlohu vzdělanosti v lisabonské strategii

Strategie vyjadřuje významný příspěvek vzdělávání a odborné přípravy k hospodářskému růstu, inovaci, zvyšování zaměstnanosti a sociální soudržnosti.

Nová podoba stránek EUROPA: Přepřacované webové stránky Evropské unie – cílem je podchytit zájem širšího okruhu čtenářů

EUROPA (<http://europa.eu.int>) – webové stránky Evropské unie vytvářené v několika jazycích dostanou v letošním roce zcela novou podobu. Je zájem podchytit širší okruh čtenářů a zejména mladých lidí. Objeví se na nich animované grafy, interaktivní hry, navigace se zjednoduší. Postupně budou na stránky dodávány materiály v jazycích deseti nových členských států EU. Většina ostatních plánovaných změn se má uskutečnit do léta 2004.

Europas: nový nástroj k lepšímu uznávání kvalifikací v rozšířené Evropě

Návrh byl vypracován s ohledem na celoživotní vzdělávání a integruje nejrůznější nástroje napomáhající transparentnosti do jednoho konzistentního rámce, jemuž bylo dáno jednotné označení Europas, bude dostupný na Internetu a bude jej možno do budoucnosti rozšířit o další nástroje.

Akční plán EU na podporu ekologických technologií zaměřených na inovaci, růst a udržitelný rozvoj

Mezi příklady ekologických technologií patří systémy recyklace odpadních vod v průmyslových procesech, energeticky úsporné automobilové motory, i metody rekultivace půdy. Jejich zavádění však stále ještě brání mnoho překážek včetně složitého přechodu z tradičních na nové technologie a nedostatečného přístupu k financování. Akční plán se zaměřuje na překonání těchto překážek pomocí společného evropského úsilí. Napomůže naplňovat cíle trvale udržitelného rozvoje nákladově efektivním způsobem. Plán by měl unii umožnit, aby se stala uznávanou špičkou v oblasti ekologických technologií.

Komise získá zpět od členských států 143,18 mil. eur z výdajů v rámci Společné zemědělské politiky

Tyto prostředky budou muset být vráceny kvůli neadekvátním postupům řízení výdajů nebo vzhledem k nedodržení pravidel EU o vynakládání prostředků v zemědělství. Odpovědnost za vyplácení a kontrolu prakticky všech prostředků určených k vydání na základě Společné zemědělské politiky (CAP) nesou sice členské státy, ale Komise musí zajistit, aby členské státy tyto prostředky využívaly správně.

Příprava v českém zemědělství na využívání podpor ze strukturálních fondů EU

III. díl

Rámec podpory Společenství (CSF – Community Support Framework) bude zpracován na základě předložených rozvojových plánů pro regiony patřící pod Cíl 1 a bude v něm definováno:

- jaké priority ze společných prostředků EU a příslušného státu budou řešeny,
- rozsah a formy spoluúčasti finančního zabezpečení,
- rozsah podpor a období pro jejich poskytování.

Po schválení tohoto rámce (CSF) Evropskou komisí jsou předpokládány operační programy, a to regionální a sektorové – odvětvové. Operační program musí obsahovat podrobný popis oblasti, priority, cíle řešení a návrh rozpočtu k jeho realizaci. Pro účelné využití prostředků z Evropského zemědělského podpůrného a garančního fondu (EAGGF) se připravuje i tzv. Horizontální plán rozvoje venkova, který zahrnuje vybraná opatření vyplývající z realizace NR 1257/1999 k integrovanému rozvoji venkovského prostoru. Pro oblasti Cíle 2 je zpracováván Jednotný programový dokument.

Po schválení operačních programů Evropskou komisí jsou ustaveny řídicí komise, které rozhodují o financování jednotlivých projektů navržených v rámci každého operačního programu. Rovněž jsou ustaveny monitorovací výbory s účastí zástupce Evropské komise sledující realizaci programů. Mezi programy a projekty musí existovat vzájemné vazby.

Je nutné v předstihu budovat regionální struktury, které se zúčastní přípravy a implementace Regionálních ope-

račních programů (tuto funkci mohou plnit Regionální rozvojové agentury).

Z toho plyne, že tento princip předpokládá úzkou spolupráci jak mezi Evropskou komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni, tak mezi subjekty, příjemci podpor (regiony, města, obce, soukromé subjekty), pro něž jsou finanční prostředky určeny.

K dalším principům patří nezbytně **princip subsidiarity**, zajišťující, aby rozhodování bylo provedeno na té úrovni, která je věcně pro rozhodnutí způsobilejší a řešenému problému bližší.

V EU programování a projektování typu strukturálních fondů probíhá na více úrovních, a to na úrovni tvorby strategie a jejím výstupem je, na základě hodnocení zejména socioekonomických podmínek, určitá politika – agrární, regionální, sociální apod.

Na úrovni taktiky jsou vytvářeny programy, kdy s ohledem na rozsah programu jde především o identifikaci a získání finančních zdrojů, přípravu investic pro regionální rozvoj, stanovení místa jejich alokace apod. Patří sem návrh souboru projektů k programům.

V rámci tzv. operativy jsou realizována konkrétní opatření k plnění priorit, a to formou projektů. Na této úrovni dochází k realizaci projektů, čerpání finančních zdrojů a hodnocení dopadů.

Projekt, tak jak ho chápe EU, není náhodným rozhodnutím zpracovat jakýkoliv problém nebo nápad. Je součástí cílevědomého programovacího procesu ve smyslu komplexního řešení regionálních priorit od vytýčených programů reagujících na stěžejní problémy národního hospodářství přes opatření vyúsťující do návrhů projektů provázaných s programy prostřednictvím společných cílů a priorit. Především záruka, že bude v rámci tvorby a realizace projektu zajištěno jeho monitorování a hodnocení, je naplněním dalšího z principů podmiňujících využívání strukturálních fondů.

Priority rozhodující pro hodnocení projektu jsou spojeny:

- se zlepšením tržní výkonnosti, marketingu,
- se zlepšením kvality výrobků a zdravotních standardů,
- se vytvořením nových pracovních příležitostí a udržetím pracovních míst,
- s ochranou a zlepšováním životního prostředí.

Evropská komise bude přijímat takové programy a na ně vázané projekty, u kterých bude zajištěna:

- efektivnost nákladů (spotřeby práce a materiálu),
- největší návratnost vložených prostředků,
- největší zisk nebo společenský prospěch,
- nejmenší rizika.

Příprava programů a projektů by měla vycházet z toho, co Evropská komise na předložené dokumentaci hodnotí.

Je to zejména:

1. rozsah a charakter disparit, nedostatky dalšího rozvoje, vhodnost používaných finančních nástrojů,
2. zvolená strategie, ekonomické, sociální a finanční nástroje a opatření, marketingové schopnosti firem, konkurenceschopnost, možnosti zahraničních investic,
3. kvantifikace cílů – kvalita, vypovídací schopnost. Kvalita informačního systému a statistiky pro účely prokazování plnění cílů,
4. soulad s politikami Společenství, například Státní zemědělskou politikou, s politikou životního prostředí apod.,
5. úroveň mechanismu implementace, monitorování a hodnocení. Přístup monitorovacích výborů k informacím, úroveň kontroly apod.

Zvládnout proces přípravy na využívání prostředků EU, a tak zvýšit absorpční schopnost ČR na tyto prostředky, neznamená jen získat podpory ze strukturálních fondů (nebo v rámci předvstupní pomoci v souladu s možnostmi programu SAPARD, ISPA nebo Phare), ale umožňuje i zmapovat si problémy, priority, naučit se kvantifikovat cíle, hodnotit finanční, materiální a lidské zdroje, odhadovat vliv prostředí, volit si partnery a koncentrovat své možnosti na ten objekt projektu, který nejlépe zefektivní prostředky na projekt vyčleněné.

Doc. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc., MZe ČR

Znalosti, představy a očekávání studentů středních škol o studiu na vysoké škole

(pokračování z minulého čísla)

Výsledky výzkumu uvedené v minulém čísle se týkaly spíše fakt a zjištění, vztahujících se ke středním školám. Tentokrát bude pozornost věnována výsledkům, týkajícím se znalostí, představ a očekávání středoškoláků o studiu na vysoké škole tak, jak bylo v zadání výzkumu.

Nejprve byly položeny otázky týkající se znalostí o vysoké škole. Z několika nabízených možností u otázky, kdo je na osobou v čele vysoké školy, odpovědělo správně – rektor – pouze 37 % dotázaných. Oproti tomu za orgán, dohlížející na činnost vysoké školy, označilo správně 92,2 % respondentů MŠMT ČR. Pravděpodobným vysvětlením tohoto jevu budou informace z médií, kde je ministerstvo zmiňováno nepoměrně častěji než vedoucí orgány vysokých škol.

Ve výzkumu nás zajímaly představy vztahující se k možné podpoře při vysokoškolském studiu. U koho by studenti

hledali pomoc, kde by cítili bezpečí a jistotu při řešení svých problémů.

Studijní problémy by 52 % dotázaných řešilo s vybraným učitelem. To je číslo, které výrazně podporuje myšlenku zřídit instituci tutora na vysokých školách tak, jak tomu je např. na univerzitách v Anglii. Se studijně organizačními problémy by se budoucí vysokoškoláci obraceli ponejvíce na vedoucího katedry, ale přesto jen ve 31 %. Jejich představa o konkrétních podmínkách na vysoké škole a pozicích jednotlivých pedagogických pracovníků pravděpodobně není ještě zcela přesná. Poněkud zarážejícím zjištěním je fakt, že v případě osobních

problémů by místem podpory na prvním místě nebyla rodina, ale přítel. Přítel by volilo 67 % dotázaných, rodinu pouze 23 %. Budeme-li hledat pozitivní vysvětlení tohoto jevu, je možné konstatovat, že přítel je dosažitelnější v případě např. bydlení na koleji a může mít k osobnímu problému svého kamaráda blíže než rodiče.

Dalším předmětem zkoumání byly představy středoškoláků o studijních metodách na vysoké škole. Rozdíly mezi očekáváním a přáním jsou největší u metod s možností diskuse, samostatné práce, vlastního rozhodování a samozřejmě s využíváním informačních technologií.

Představy o studijních metodách na VŠ
(očekávání – přání)

Semináře	416	413	Práce s knihou	273	409
Diskuse	184	425	Inf. technologie	122	395
Konzultace	270	410	Exkurze	6	12
Přednášky	483	427	Praxe	7	12
Sam. práce	293	426	Zahr. stáže	4	4
Projekty	191	410	Jiné metody	2	19

Ve výše uvedené tabulce (údaje jsou v počtech odpovídajících žáků) jsou zvýrazněny metody, které vykazují největší rozdíl mezi očekáváním a přáním. Respondenti očekávají spíše tradiční, méně pružné metody výuky, kde nebudou mít mnoho příležitosti vyjádřit svůj vlastní názor nebo využít vlastní tvořivé přístupy k řešení odborných problémů. Jediný případ, kdy očekávání předčila přání, jsou přednášky. Tento fakt jenom potvrzuje spíše skeptické postoje respondentů k metodám výuky na vysoké škole.

Na závěr celého šetření jsme se respondentů dotázali, co očekávají od počátku studia, co považují za nejpříjemnější,

nejsložitější a nejužitečnější záležitost spojenou s pobytem a studiem na vysoké škole.

Respondenti mají poměrně realistickou představu spojenou se začátkem studia. Neberou věci na lehkou váhu, ale zároveň si nepředstavují velké a vážné problémy. Vnímají tuto situaci jako novou, nějaké potíže jistě přijdou, ale budou řešitelné. Nejpříjemnějšími záležitostmi se ukázal studentský způsob života, přátelé, úspěch ve studiu a možnost prohloubit znalosti v oblasti svého zájmu. Oddálení nástupu do práce či na vojnu, získání titulu – to jsou nejméně frekventované odpovědi.

Nejsložitějším se zdá zvládání učiva a skládání zkoušek. Finanční problémy či problémy s dojížděním jsou z celkového pohledu na výsledek dotazování zanedbatelné.

Mezi nejužitečnějšími záležitostmi jednoznačně vítězí posun v oboru, který mne zajímá, i před poměrně lákavou nabídkou lepších vyhlídek na získání zaměstnání a před vyšším platem.

Předložená sonda do představ a očekávání středoškolských studentů pomohla vytvořit reálný a podrobný obraz, který může být využit jak v práci středoškolských tak i vysokoškolských pedagogů. V každém případě je příležitostí k zamyšlení.

A na závěr bychom chtěli těm, kteří se výzkumu účastnili, poděkovat, a těm z nich, kteří v této době jsou již studenty prvních ročníků vysokých škol, popřát hodně úspěchů ve studiu a splnění všech přání.

PhDr. Marie Hanušová, KP ČZU Malá Chuchle

Realizácia nového projektu v Agroinštitúte

Vplyvom zväčšujúceho sa konkurenčného prostredia na našom ale aj zahraničnom trhu sa ocitlo slovenské mliekárstvo v zložitej situácii. Manažment procesov sa javí v tomto smere ako jeden z kľúčových faktorov, ktorý môže situáciu v sektore výroby a spracovania mlieka výrazne ovplyvniť.

Jednou z možností ako získať potrebné informácie je oblasť vzdelávania. Agroinštitút v Nitre v spolupráci s talianskym partnerom Azienda Sperimentale Vittorio Tadini Podenzano (Piacenza) realizuje projekt s názvom: Zabez-

pečenie kvality v sektore výroby a spracovania mlieka ako podmienky pre rozvoj spolupráce medzi slovenskými a talianskymi podnikmi. Projekt má za cieľ formou vzdelávacích aktivít prispieť k rozvoju trhu s mliekom a mliečnymi výrobkami, ktoré sú strategickými prvkami v slovenskom agro-potravinárskom sektore. Jedná sa o rekvalifikáciu ľudských zdrojov pri rozvoji budovania systémov.

Projekt bol schválený v rámci Programu Ministerstva zahraničných vecí Talianska (Zákon 212/92 – Spoluprá-

ca s krajinami strednej a východnej Európy). Realizácia je v rokoch 2003–2005. Projekt s talianskym partnerom koordinuje a vo svojich priestoroch zabezpečuje Agroinštitút v Nitre.

Základným cieľom projektu je podpora rôznych foriem odbornej spolupráce pri zavádzaní systémov kvality v sektore výroby a spracovania mlieka s cieľom pripraviť podnik na certifikáciu.

Podporný modul vzdelávania sa skladá z teoretickej a praktickej časti. V rámci tréningov získavajú záujemcovia poznatky o súčasnom stave chovu dojníc a výroby mlieka na Slovensku, v EÚ a vo svete, o faktoroch ovplyvňujúcich kvalitu mlieka, legislatíve EÚ a podmienkach zavádzania systémov kvality na Slovensku a v talianskych podnikoch. Obsahová náplň projektu je vypracovaná pre 3 skupiny odborníkov – účastníkov kurzu.

Dňa 26. januára 2004 bolo za účasti zástupcov Ministerstva pôdohospodárstva SR, Úradu vlády a talianskych a slovenských partnerov v Agroinštitúte zahájené vzdelávanie pre prvovýrobcov mliekárskoho sektora, tj. pre farmárov orientovaných na výrobu a spracovanie kravského, ovčieho a kozieho mlieka. Druhú skupinu účastníkov tvoria zástupcovia manažmentu prevádzok spracovania mlie-

ka, tretiu skupinu poradcovia ako aj zástupcovia verejnej správy, výskumných ústavov, profesných zväzov a asociácií. Teoretickú časť prezentujú slovenskí a talianski odborníci.

V rámci praktickej časti účastníci tréningov budú môcť získať skúsenosti z oblasti kvality pri výrobe a spracovaní mlieka priamo v talianskych mliekárskych podnikoch a na farmách počas odbornej stáže v Taliansku.

Ďalšími aktivitami v rámci projektu sú:

- vytvorenie slovensko-talianskeho expertného tímu na budovanie systémov kvality mlieka,
- konzultačná pomoc pri vypracovávaní dokumentov vrátane postupov certifikácie podnikov a zavádzaní systému manažérstva kvality v pilotných slovenských podnikoch na výrobu a spracovania mlieka,
- analýza trhu a marketingové stratégie.

Projekt okrem naznačených aktivít má prispieť k vytvoreniu platformy na budovanie kontaktov medzi slovenskými a talianskymi podnikmi.

Realizácia uvedeného projektu nadobúda na význame o to viac, že sa koná v čase vstupu do Európskej únie.

Mgr. Ildikó Pongóová, Agroinštitút Nitra

Informace MŠMT ČR

V odboru středního a vyššího odborného vzdělávání MŠMT ČR – 23 byla řešena problematika týkající se **odměňování žáků středních odborných škol (SOŠ) za produktivní práci** vykonávanou v průběhu odborné praxe v zařízeních, která jsou součástí SOŠ (např. školní polesí, školní statek). Ze stanovisek odboru legislativního a práv-

ního a sekce ekonomické vyplynuly jisté závěry, na jejichž základě je možné žáky SOŠ za vykonávanou produktivní práci odměňovat.

Souhrnné stanovisko je k dispozici v odboru 23 MŠMT ČR, referent dr. V. Krieg, telefonní spojení 257 193 469.

Etická kompetence učitele

Kodex etiky, jako soubor norem (pravidel) chování, usnadňuje učitelům orientaci v tom, jaká rozhodnutí a jaké formy chování odpovídají zásadám eticky správného jednání (konání dobra) ve vyučování a celkově v profesionálním výkonu profese.

Etická kompetence učitele je součástí celkové kompetence (profesionality).

Motto: „Nesnažte se druhé poučovat, usilujte o to, aby vaše chování bylo v souladu s vašimi ideály.“

Uvedený Kodex etiky učitele vypracovali účastníci Doplnujícího studia učitelství odborných předmětů na katedře pedagogiky ČZU Praha-Malá Chuchle v zimním semestru ročníku 2003–4 v rámci semináře.

Rámec, ve kterém byl Kodex vytvářen

V literatuře je mezi autoritami, které mají kompetenci stanovit normy (pravidla) mravního chování, také diskurs. Tato forma společné práce byla použita k sestavení varianty, která je zde prezentována. Práce se zúčastnilo 51 účastníků v 10 skupinách po 5 členech.

Za prioritní hodnoty, které měly být zpracovány do pravidel chování, byly zvoleny: důvěra, odpovědnost, profesionalita a spravedlnost.

Účastníci měli k dispozici:

- pracovní návrh Kodexu učitele vypracovaný vyučujícím,
- pokyn využít poznatků z přednášek v předmětu „etika učitelství a jazykový projev“,
- využít názorů vybraných autorit, které se v naší historii vyjádřili k otázce, tyto názory byly zpracovány formou pracovních listů:

T. G. MASARYK: Ideály humanitní. Čin, Praha 1946, s. 54–56

VÁCLAV HAVEL: Letní přemítání. Odeon, Praha 1991, s. 94–113

JARO KŘIVOHLAVÝ: Etika vztahů mezi lidmi. Časopis „Psychologie dnes“, roč. 1996

Materiál z Internetu: Profesně etický kodex pedagoga (Vladimír Šiler). Ze Sborníku: Etika a dnešek, Pedagogická fakulta MU v Brně, řada společ. Věd č. 15, Brno 1996

Při následné diskusi o výsledné formě Kodexu projeví účastníci názor v tom smyslu, jak si má počínat ten učitel, který je ve svém etickém chování na vyšší úrovni, než stanoví pravidla Kodexu? Otázka byla řešena tak, že ke zvolené formě Kodexu etiky učitele byla přidána preambule, v níž je možnost vyšší úrovně v etickém konání předpokládána.

Poznámka: Jedná se o materiál zpracovaný pro účely výuky, jako forma aplikace do praxe. Nejedná se tedy o závazný dokument, ale pouze o pracovní materiál vzniklý v týmové spolupráci studujících a určený pro jejich aplikaci do praxe.

Tým pracoval pod vedením externího učitele katedry pedagogiky ČZU PhDr. Josefa Líznera

Kodex etiky učitele odborných předmětů

I. Preambule

Zvolený soubor hodnot (priorit) považují autoři kodexu za rámec představující „standard profesního chování učitele“.

II. Prioritní hodnoty a pravidla chování

Důvěra

Profesionalita

Odpovědnost

Spravedlnost

Prioritní hodnoty a pravidla mají pro učitele povahu výzvy a svůj osobní pozitivní vztah k nim si uchovává a chrání.

Nejde o pouhé přitakávání hodnotě, principu nebo očekávanému chování, ale o přímé projevení svého postoje činem, konáním, a to na vysoké profesionální úrovni.

Učitel s vyšší úrovní etického uvažování a chování, než stanoví pravidla definovaná v tomto Kodexu etiky, tj. přesahující „standard“, se orientuje svým citem na vyšší hladinu individuálních a originálních forem, stává se sám tvůrcem vyšší úrovně ve smyslu nejvyššího dobra.

Učiteli – členu sboru pedagogů konkrétní vzdělávací instituce – jde o pěstování „stavovské cti, vysokého kreditu povolání učitele, pokračovatele v díle J. A. Komenského“.

1. Důvěra

- 1.1 Důvěra v učitele odborných předmětů je založena na jeho hodnověrnosti a názorové stálosti tak, aby se žáci mohli vždy na svého učitele spolehnout, což se projevuje „čestností v úmyslech i chování“. Vytváří kolem sebe silové pole inspirace a příkladu.
- 1.2 O důvěru usiluje učitel vysokou odbornou úrovní znalostí, profesionálním chováním i kolegií, kterou posiluje důvěru v kolegium pedagogů své vzdělávací instituce.
- 1.3 Učitel aktivně podporuje upevňování vzájemné důvěry mezi kolegy ve sboru pedagogů v rámci vzdělávací instituce. Projevuje korektní jednání, dodržení daného slova, otevřenost v poskytování informací, sdílení znalostí a zkušeností.
- 1.4 Učitel přispívá svým chováním v osobním životě a uvědomováním si role reprezentanta vzdělávací instituce k posilování důvěry veřejnosti v její odbornou autoritu.

2. Profesionalita

- 2.1 Profesionalita pro učitele znamená: uplatňování nejnovějších poznatků oboru, osobních zkušeností ze své praxe v každém projevu chování. Učitel uplatňuje ve své činnosti nejnovější poznatky pedagogiky a ustanovení platné legislativy.
- 2.2 Učitel si soustavně aktualizuje nejnovější poznatky v oboru, usiluje o kvalifikační a osobní rozvoj tak, aby úroveň pedagogického vedení žáků odpovídala nejvyšší úrovni a nejnovějším koncepcím.
- 2.3 Odbornou zdatnost projevuje učitel i v etickém hodnocení svého chování a chování žáků, což je součástí jeho kvalifikace. Součástí hodnocení sebe je i poznání vlastních osobních a odborných limitů (mezí) své kompetence.
- 2.4 Učitel je každému žákovi partnerem v odborné přípravě, přistupuje k němu korektně, s pochopením pro jeho potřeby a zájmy, umožňuje mu vyjádřit svůj názor. Učitel uplatňuje koncept: pojetí žáka jako osobnosti a jako subjektu. Respektuje jeho individualitu a zachovává individuální přístup, přihlíží k jeho sociálnímu zázemí.
- 2.5. Snahou učitele je podporovat svobodného ducha jednotlivých žáků, jejich tvůrčí činnost a samostatné myšlení. Podporuje rozvoj jejich individuality.
- 2.6 Učitel přistupuje k žákům i k výkonu povolání jako k naplňování svého životního poslání.

3. Odpovědnost

- 3.1 Učitel dává osobní garanci za kvalitu výsledků v učení svěřených žáků, za spolehlivost jím poskytovaných informací žákům v rozsahu své odborné, osobní i pedagogické kompetence.
- 3.2 Učitel si uvědomuje odpovědnost za osobní přínos k úspěchům v naplňování poslání vzdělávací instituce vůči žákům, před veřejností, včetně odpovědnosti za posilování dobrého jména své vzdělávací instituce.
- 3.3 Učitel cítí odpovědnost za výsledky společné činnosti a osobní roli ve sboru pedagogů, za naplnění cílů odborné přípravy žáků na výkon povolání, za jejich celkovou připravenost jako občanů pro úspěšný život v demokratické společnosti.

4. Spravedlnost

- 4.1 Učitel projevuje úctu a uznání každému žákovi. Dbá na vytváření a poskytování stejných příležitostí pro jejich sebeuplatnění a dosažení nejlepších možných výsledků v odborné i osobní přípravě.
- 4.2 Učitel přiznává každému žákovi jeho práva jako osobnosti, respektuje jeho důstojnost a osobní čest. Dbá na dobro pro každého v rámci své profesní působnosti i mimo výuku.
- 4.3 Učitel pečlivě zvažuje každé své jednání vůči těm žákům, kteří potřebují zvýšené pomoci v posílení odhodlání ke zralému chování a směřování k dobru. Pomáhá jim nalézt reálný pohled na své schopnosti a vede je ke stavění si reálných cílů. Učitel má porozumění pro zvláštnosti chování žáků v období dospívání.
- 4.4 Učitel při hodnocení výsledků práce žáků v odborné přípravě i v projevech jejich chování oceňuje snahu, pozitivní postoje, vynaložené úsilí a zaměřuje tak své hodnocení k jejich budoucnosti.

Kolektiv autorů

Chcete si přečíst celý loňský ročník tohoto časopisu v plném znění?

- ***Otevřete si www.agronavigator.cz***
- ***Kliknete na kanál **Věda a vzdělávání*****
- ***Vyberete si kategorii časopis **Zemědělská škola*****
- ***Kliknete na ročník **2002–3** a přejeme dobré počtení!***

Akreditovaní poradci mohou zemědělcům nabídnout své služby

Ministerstvo zemědělství ČR schválilo třetí běh akreditace privátních poradců. Podat přihlášku budou moci všichni zájemci, kteří mají požadovanou praxi v poradenské činnosti a splní náležitosti dané směrnicí o akreditaci MZe ČR. Přihlášky se budou podávat během března a uzávěrka bude 31. 3. 2004. K přihlášce (naleznete ji na www.agroporadenstvi.cz) je nutno připojit další požadované dokumenty (uvedeno na přihlášce) a poslat na adresu správce Registru poradců MZe ČR, ÚZPI Slezská 7, Praha 2, PSČ 120 56. Rádi zodpovíme vaše dotazy (tel. 227 010 444, 227 010 408 nebo 227 010 512; e-mail: petranova@uzpi.cz, drozdova@uzpi.cz, holasova@uzpi.cz).

Směrnice o akreditaci – a kde ji hledat?

Akreditace poradců MZe ČR probíhá podle Směrnice MZe ČR ze dne 14. 11. 2002 č.j. 35089/02-2010. Plné znění směrnice a veškeré aktuální informace k akreditaci jsou zveřejněny na www.mze.cz a webových stránkách správce Registru <http://www.agroporadenstvi.cz/> a směrnice byla zveřejněna také ve Věstníku Ministerstva zemědělství ČR v lednu 2003. Akreditační obory jsou rostlinná výroba, živočišná výroba, ekologické zemědělství, zemědělská technika a stavby, zemědělská ekonomika a řízení, zahradnictví a sadovnictví, lesní hospodářství a myslivost, vodní hospodářství, potravinářství a výživa.

Kolik stojí akreditační řízení?

Náklady na akreditační řízení jsou 4700 Kč, žadatel o akreditaci uhradí v roce 2004 poplatek 1410 Kč, ostatní náklady budou hrazeny Ministerstvem zemědělství ČR.

Postup akreditačního řízení

Zařazení do akreditačního řízení budete na základě podání přihlášky a zaplacení akreditačního poplatku. Jsou-li splněny náležitosti přihlášky, budete do akreditačního řízení přijati. Musíte se zúčastnit kurzu Právního minima a úspěšně složit test. Dalším krokem je výběr tématu pro vypracování akreditačního projektu a jeho úspěšná obhajoba před akreditační komisí.

Co akreditace poradcům přinese?

Ministerstvo zemědělství vydá po úspěšném absolvování poradci akreditační certifikát. Po získání akreditačního

certifikátu vyznačí správce Registru poradci obor akreditace v Registru poradců MZe ČR. Poradce má právo být zapojen do poradenských programů finančně podporovaných ministerstvem. Další výhodou je možnost účastnit se odborných vzdělávacích akcí pořádaných s finančním příspěvkem ministerstva. Akreditovaný poradce je veden v Registru poradců MZe ČR v souladu s platností akreditačního certifikátu po dobu 5 let.

Co přinese akreditace zemědělcům?

Zemědělci a další zájemci o poradenské služby najdou v Registru poradců kontakty na akreditované poradce, odborníky, kteří osvědčili ministerstvu zemědělství nejen své odborné, ale i komunikační dovednosti a jsou seznámeni s agrární politikou státu, s implementací Národního programu přípravy ČR na členství v EU a mají přehled o legislativě národní i EU. Tito akreditovaní poradci budou mít na internetových stránkách správce Registru www.agroporadenstvi.cz uveden obor, ve kterém byli akreditováni. Sami akreditovaní poradci uvedou další odbornosti, ve kterých poskytují poradenské služby a region své působnosti. Je předpoklad, že s nadcházejícím vstupem do EU vzroste důležitost poradenských služeb poradenského systému ministerstva zemědělství v rámci oborů resortních činností a četnost kontaktů poradců se zemědělci. Kontakty na akreditované poradce vedené v Registru poradců MZe ČR budou předány domácím i zahraničním zájemcům o spolupráci v oblasti zemědělství a rozvoje venkova, lesním a vodním hospodářství a potravinářství a výživě.

Poradenská činnost je důležitou službou pro zemědělce. Naše členství v Evropské unii se kvapem blíží. Se vstupem do Evropské unie přichází do popředí zájem informovat zemědělce o nových podmínkách hospodaření a platbách za ně, o nové legislativě, která se přizpůsobuje té evropské již nyní. S naším vstupem do EU dojde k dalším změnám. Zemědělci požadují informace o platebním systému a všechny možnosti finančních podpor, které mohou získat. Dále se budou chtít poradit, jak vyplnit žádosti, a mohou si nechat zpracovat analýzu hospodaření s návrhy na změnu struktury výroby, aby v souladu s legislativou Evropské unie dosáhli co nejlepších ekonomických výsledků ve svém hospodaření.

Ministerstvo zemědělství ČR řídí celý poradenský systém včetně vzdělávání poradců a jejich akreditace, který pružně

reaguje na nové potřeby zemědělské praxe související se vstupem do EU. Správcem Registru poradců MZe ČR je Koordinační centrum pro poradenství (KCP) na ÚZPI Praha. Od roku 2004 budou v Registru pouze ti poradci, kteří se přihlásí a uspějí v akreditačním řízení. V Registru poradců MZe ČR bylo letos zaregistrováno 107 privátních poradců, kteří obdrželi akreditační certifikát a 100 poradců, kteří jsou v akreditačním řízení od roku 2003.

Do budoucna se počítá s ještě větším zájmem zemědělské veřejnosti o služby poradců a s využíváním všech

informačních služeb. Poradenství i informační podpora se stále vyvíjejí při respektování nových vědeckých poznatků. Poradenský systém MZe ČR zdokonaluje, aby mohl co nejúčinněji a nejefektivněji pomáhat zemědělcům. Důležitým nástrojem k dosažení těchto náročných cílů je vzdělávání a akreditace poradců. Kvalitní poradenská činnost pomáhá zemědělcům již nyní – v předvstupním období, ale zvláště důležitá bude v období našeho vstupu do EU při adaptaci zemědělců na nové podmínky.

Správce Registru poradců MZe ČR
Ústav zemědělských a potravinářských informací Praha

Biologické předměty a Internet

první část

Internet je v současné době nejvíce se rozvíjejícím informačním médiem na světě. Zajišťuje propojení celého světa, různých institucí ale i jednotlivců a slouží jako obrovský zdroj informací pro různé věkové kategorie lidí. K vyhledávání informací na internetu se používají různé vyhledávací portály, které vyhledávají webové stránky týkající se určité problematiky na základě uživatelem zadaného předmětu hledání.

I já, jakožto učitel biologie, neustále vyhledávám různé informační zdroje na Internetu. V rámci doplňujícího pedagogického studia na MZLU v Brně, jsem zpracovala závěrečnou práci na téma Informační technologie jako nástroj učitele. Práce obsahovala také přehled zajímavých internetových odkazů z oblasti biologie, které mohou využít nejen učitelé biologických předmětů ve výuce, ale mohou ji samozřejmě využít i žáci a studenti při samostudiu. Aby vynaložená práce byla užitečná pro širší veřejnost, rozhodla jsem se výše zmíněnou pasáž mé závěrečné práce zveřejnit v tomto časopise.

Internetové odkazy jsem rozdělila do tematických celků. U každého odkazu je uveden název, autor a stručná charakteristika, co je možné na stránkách najít, se zvýrazněním zajímavých didaktických pomůcek: modely, stopy, lebky, obrázky, fotografie, klíče, slovník, zvuky, video, animace, interaktivní tělo, testové otázky, křížovky, hry, kvízy).

V první části mého článku uvádím přehled internetových odkazů seřazených do tematických celků: obecná biologie, genetika, člověk, rostliny a živočichové (dohromady).

Obecná biologie

www.upol.cz/resources/exfyz/bf/predn/exp_met1/sm – Světelná mikroskopie, popis složení a funkce mikroskopu a různých mikroskopických technik.

www.enchantedlearning.com/ – Enchanted Learning, v angličtině, výuková forma (testovací schémata k doplnění popisu buněk, mikroskopu, zvířat a rostlin).

www.biology.arizona.edu/ – The Biology project, University of Arizona, v angličtině, obecná biologie členěná do 9 dílčích celků (biochemie, buněčná biologie, chemikálie a lidské zdraví, vývojová biologie, biologie člověka, imunologie, genetika, molekulární biologie a biologické projekty). Každý celek je členěn ještě na další části s popisy a vysvětlením dílčích problémů, navíc jsou zde zařazeny testové otázky s možností vyhodnocení jejich správnosti.

www.people.virginia.edu/~rjh9u/humbiol.html – BIOL121: Human Biology Web Site, Robert J. Huskey a Fred A., v angličtině, biologie obecně, popisy, názorné obrázky, animace (aktivní transport, fotosyntéza, syntéza cholesterolu, enzymová kaskáda, monohybridismus, dihybridismus, analýza rodokmenu, replikace DNA, tvorba peptidů, PCR, mitóza, translace, meióza, glykolýza).

www.cellsalive.com/ – Cells alive, James A. Sullivan, v angličtině, buněčné modely, animace (buněčného cyklu, mitózy atd.).

www.enchantedlearning.com/Home – Enchanted learning, v angličtině, biologie rozdělená do kategorií (anatomie člověka, savci, rostliny, ptáci, žraloci, velryby, motýli, deštné lesy, dinosauři, biomy, obecná biologie), popisy, obrázkové testové přílohy.

personal.tmlp.com/jimr57/textbook/chapter3/chapter3.htm

– The virtual cell web page, v angličtině, znázornění buněčných struktur jako 3D modely, stručný popis.

library.thinkquest.org/C004535/ – Cellupedia, v angličtině, formou hypertextových odkazů je zde popsána anatomie buňky (jednotlivé buněčné orgány a součásti), fotografie, obrázky.

science.nhmccd.edu/biol/bio1int.htm – Biology I Animations, Movies & Interactive Tutorial Links, v angličtině, odkazy na animace z oblastí (chemie, biochemie, buněčná struktura, mitóza/meióza, buněčný transport, respirace, fotosyntéza, dědičnost, DNA replikace, syntéza proteinů, genová exprese, evoluce, viry).

Genetika

www.dnalc.org/resources/BiologyAnimationLibrary.htm – Gene almanac, v angličtině, animace (metody molekulární biologie PCR, Southern blotting, sekvenování).

www.bbc.co.uk/genes/ – GeneStories, BBC, v angličtině, zajímavosti týkající se genů (geny a historie, geny a zdraví, DNA detektiv – objasnění metod molekulární biologie formou hry na detektiva).

Člověk

[www.zs.loucnand.indos.cz/Projekt822/Člověk a jeho tělo .htm](http://www.zs.loucnand.indos.cz/Projekt822/Člověk_a_jeho_tělo_.htm) – Lucie Saňáková, Barbora Iršová, člověk a jeho tělo, popis 8 tělesných soustav, obrázky.

mednet.medicina.cz/pacienti/cisla/ – RemediaMedNet, lidské tělo, popisy a obrázky jednotlivých tkání a orgánů lidského těla.

petulina.webzdarma.cz/zajim/zajim2.php – stránky Petry Kohutové, zajímavosti o člověku rozdělené podle jednotlivých lidských soustav, doplněné i o pár obrázků.

www.danihelka.cz/02.odkazy/06.RUZNE/nase_telo/nase_telo – Naše tělo, převzato z „biologie člověka v obrazech“, popis lidského těla, černobílé obrázky.

www.bbc.co.uk/science/humanbody/ – GeneStories, BBC, v angličtině, interaktivní lidské tělo (rotace a správně umístění orgánů, svalů a kostí a jejich propojení s nervovým systémem, změny těla během puberty), testy na vnímání smyslovými orgány, psychologické testy.

www.innerbody.com/htm/body.html – v angličtině, animace a popisy částí lidského těla rozdělených do systémů (svalový, kosterní, trávicí, lymfatický, endokrinní, nervový, kardiiovaskulární, močový a reprodukční).

Rostliny a živočichové (dohromady)

www.osel.cz – OSEL, Klub chovatelů a sympatizantů s osly, poznatky z oblasti vědy a výzkumu rozdělené do rubrik (člověk, drůbež, prase, genetika, osli, ovce a kozy, skot, rostliny a další).

www.mamuti.cz/ – Mamuti, oddíl experimentální archeologie, testy na poznávání obrázků zvířat a rostlin.

mujweb.cz/veda/biologie/ – Biologie, Radka K., biologie obecně, taxonomie, virologie, prokaryota, mykologie, botanika, obrazová příloha, rekordy lidského těla, testové otázky, křížovky.

www.postcard.cz/ – Postcard, fotografie savců, ptáků, plazů, hmyzu, květin a stromů (české a latinské názvy).

www.volny.cz/boucny.foto/ – fotografie přírody, Luděk a Dušan Boucní, fotografie ptáků, savců a rostlin (české názvy).

www.hlasek.com/incz.html – Naší přírodou, L. Hlasek, fotografie rostlin, savců, ptáků, plazů, obojživelníků, motýlů, brouků, síťokřídlých a vážek (latinské názvy).

makro.misto.cz/_MAIL_/ – fotografie motýlů, pavouků a rostlin (české a latinské názvy).

album.volny.cz/jiluk – album fotografií motýlů, ptáků a savců, hub.

www.enature.com/ – eNature.com, Andrew Stewart, Chris Kruger, Amy Pertschuk, v angličtině, fotografie a popisy hmyzu, motýlů, ryb, obojživelníků, plazů, mořských živočichů, pavouků, ptáků, savců, rostlin a stromů (anglické a latinské názvy), u ptáků i zvuky.

V druhé navazující části článku budou uvedeny další odkazy rozčleněné do tématických celků: sinice a řasy, rostliny, houby, živočichové (hmyz, ryby, plazi, ptáci a savci).

MVDr. Eva Bártová, Ph.D., VFU Brno

**Nové publikace ÚZPI
najdete na
[www. agronaviga-
tor.cz/knihkupectvi](http://www.agronavigator.cz/knihkupectvi)**

SOU zemědělské z Podbořan v Číně

Světový pohár středních škol ve fotbalu

Světový pohár školních mužstev se uskutečnil ve dnech 16. – 24. 11. 2003. Kromě žáků naší školy se této akci zúčastnila mužstva Turecka, Číny, Finska, Francie, Řecka, Polska, Chile, Německa, Rakouska, Iránu, Jihoafrické republiky, Tchaj-wanu, Belgie, Lucemburska, Izraele a Švédska. Dále družstva dívek z Číny, Německa, Švédska, Tchaj-wanu, Finska, Izraele a Belgie.

Celá akce, která se uskutečnila v moderním sportovním středisku Oriental green boat nedaleko Šanghaje, měla vysokou sportovní i společenskou úroveň za účasti tisku a televizních štábů, které o průběhu turnaje informovaly několikrát denně na mnoha televizních kanálech. O každém ze zúčastněných týmů byla navíc natočena samostatná reportáž zveřejněná čínskou televizí. Zahajovací ceremoniál za účasti představitelů vlády a dalších významných osobností, celý průběh i závěrečné ukončení turnaje bylo ve vynikající režii pořadatelů a na všechny účastníky zanechalo hluboký dojem. Přesto, že se našemu mužstvu sportovně nedařilo (většina zúčastněných družstev prakticky představovala fotbalovou reprezentaci celé země, proti které výběr jedné školy neměl mnoho šancí na úspěšný výsledek), účast našeho družstva přispěla významnou měrou ke zviditelnění našeho státu, regionu a některých společností na mezinárodní úrovni.

Mimo sportovní stránku je jistě nezanedbatelná i skutečnost, že celá akce přispěla ke vzájemnému poznávání mladé

generace lidí, navázání nových přátelství a představení národních kultur. Podle ohlasu zúčastněných bylo vystoupení právě našeho družstva na společenském večeru hodnoceno jako jedno z nejzdařilejších a upoutalo pozornost televizních kamer. Obrovským zážitkem pro všechny zúčastněné byla i návštěva 16 milionového města Šanghaje s moderní infrastrukturou ale i s historickým tržištěm. Inspirující pro žáky školy bylo jistě i pozorování vzorného pořádku, vstřícného a přátelského chování lidí a především znalosti mladé generace v oblasti cizích jazyků. Všechny získané zkušenosti a poznatky se budeme snažit předat všem zájemcům při pořádání besed a výstav tak, aby účast našich sportovců na této akci byla motivací pro mládež a kladně ovlivnila jejich chování a jednání především ve vztahu k vzdělání a aktivnímu využívání volného času všemi druhy sportu.

Plně si uvědomujeme, že účast žáků naší školy na Světovém poháru středních škol ve fotbalu by nebyla možná bez finanční podpory Ústeckého kraje a všech sponzorů, kteří se podíleli na úhradě značných nákladů spojených s touto významnou akcí. Touto cestou Střední odborné učiliště děkuje těmto sponzorům: Agrima Žatec, Stavební firma Podhola, Dr. Zrůst Louny, Hassman Žatec, Stupra Krásný Dvůr, PP servis Blšany, Chmelcompany Žatec, Drops v.o.s. Jesenice, SELLI s.r.o. Žatec, Peterka Leo-stavební firma Podbořany, Kašpar Vladimír Lubenec, Bahr Podbořany, Auto Myslivec Podbořany, Lubenecká továrna Svoboda Lubenec, Vapo Podbořany, Cagaš Pavel Vroutek, Jednota Podbořany, VOS Horský Podbořany, Podholová Dag. Podbořany, Jednota Toužim, Eurooffice Praha, Lasselsberger, s.r.o. Plzeň, SAAZ

Nástup našeho mužstva při slavnostním zahájení

Před letadlovou lodí sloužící jako vojenské muzeum

HOP Products Žatec, Elisa EMC Group, EMC a.s. Úvaly, Matějovský Stanislav, Gross Stanislav, CONTA Podbořany, Sokolovská uhelná Sokolov, KB Žatec, městům Podbořany, Sokolov a obcím Kryry, Kolečovice, Rpety a Měcholupy a ujistiťe všechny, že finanční prostředky byly efektivně využity a posloužily věci prospěšné především pro mladou generaci.

Cestování, ubytování a strava

Před dlouhou cestou se většina účastníků sešla v sobotu 15. listopadu 2003 v 9,30 hod. u budovy školy. Po dovystrojení jednotným oblečením, které zajistil pan Trnka (FK Chmel Blšany), a rozloučení se s rodinnými příslušníky, následovala cesta do Prahy na letiště. Tuto i cestu z Prahy po ukončení celé akce spolehlivě zajistil svým autobusem pan Danko z Měcholup za finanční podpory místního obecního úřadu. Ke srazu na letišti se včas a v plném počtu dostavili i ostatní členové výpravy. Dvě hodiny před startem začalo odbavování zavazadel, kontrola pasů, víz a zbyla i chvíle na prohlídku obchodů a malé občerstvení. Odlet byl stanoven na 14.15 hod. a byl naprosto přesný, stejně jako čas přistání na letišti ve Frankfurtu nad Mohanem. Let Boeingem 737 trval hod. a 15 min. a zajišťovala ho letecká společnost Lufthansa. Ta také zajišťovala po dvouhodinové přestávce let do Šanghaje. Tentokrát jsme letěli Boeingem 747 Jumbo nad Varšavou, Moskvou, Novosibirem, Ulanbátarem rychlostí okolo 900 km/hod., ve výšce nad 10 000 m, a po deseti hodinách letu jsme ve stanovenou dobu, v 11,05 hod. místního času dosedli na letišti v Šanghaji.

Po přistání na nás čekali dva čínští studenti a jeden voják, kteří nás provedli nezbytnými procedurami a byli svědky našeho marného čekání na jedno velké zavazadlo s pomůckami na trénink hráčů (letělo ještě jednou do Frankfurtu a zpět). Cesta autobusem z letiště do sportovního střediska Oriental green boat trvala přes hodinu, byla plná pozorování okolí, troubení řidiče na všechna kolem jedoucí vozidla a umožnila nám na velice krátký okamžik

Ubytovací budova

zhlédnout rychlovlak do Šanghaje (na magnetickém polštáři jede rychlostí přes 400 km).

K ubytování pro hráče a trenéry byla připravena jednopatrová vila, o kterou jsme se dělili s polskou výpravou, a kterou trvale jako všechny ostatní budovy střežil čínský voják. Zajímavostí bylo koupání se s pomocí čipových karet a zapínání topení v určitou hodinu bez možnosti ovlivnit jeho chod. Všechny výpravy se stravovaly v čínské restauraci pagodovitého vzhledu.

Jídlo bylo podáváno formou švédských stolů, bylo bohaté na dary moře se spoustou ovoce, zeleniny, včetně pro čínskou kuchyni typických bambusových výhonků. Vše bylo porcováno na malé kousky a tím uzpůsobeno pro konzumaci hůlkami. Strava byla chutná a nezpůsobila nikomu z účastníků záživací potíže. Přesto se naši výpravě již po několika dnech stýskalo po české kuchyni.

Ing. Jiří Drápal, SOU a OU Podbořany

Pokračování v dalších číslech

Škola splňajúca kritériá európskej úrovne

Uplynulo už 50 rokov od doby, keď 1. 9. 1953 vzniklo Odborné učilište v Zlatých Moravciach, ktoré položilo základy našej školy. Škola počas svojej histórie prešla dlhým evolučným vývojom. Počas tohto obdobia nastala prirodzená výmena tvárí už viacerých generácií v pe-

dagogickom zbore a v úseku technicko-hospodárskych pracovníkov. Naša škola už 50 rokov vzdeláva študentov v 11 učebných a 8 študijných odboroch. V školskom roku 2003/2004 máme 36 tried a 948 študentov, 51 učiteľov, 51 majstrov odbornej výchovy, 3 vychovávateľov,

61 technicko-hospodárskych pracovníkov čo je spolu 166 zamestnancov. Naším zriaďovateľom do roku 2001 bolo Ministerstvo pôdohospodárstva SR, ktoré financovalo výstavbu a rozvoj našej školy spoločne s Agroinštitútom v Nitre. Výstavba školy prebiehala od roku 1977 do roku 1996. V roku 1997 bolo rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva SR k nám delimitované SOUP v Beladičiach. V súčasnosti má naša škola 46 odborných učební a laboratórií, 36 špecializovaných dielní, jedáleň, internát a telocvičňu s bazénom.

Jednotlivé odbory prešli svojim historickým vývojom a v súčasnosti odrážajú najmä požiadavky rôznych podnikov regiónu a Národného úradu práce.

Za našimi úspechmi je skutočnosť, že pedagogickí i nepedagogickí zamestnanci školy boli vždy obetaví, kreatívni a plní energie. V každodennej práci pedagogického procesu rozvíjajú talent, učia chápať a tvoriť, denne preukazujú hrdinstvá, prekonávajú dané podmienky a tlmia svoje problémy, lebo riešia tie „veľké“ u svojich študentov. Za to patrí vďaka a uznanie všetkým, ktorí v škole pracovali a v súčasnosti pracujú. Vo svojej práci nadväzujeme na úspešnú prácu z minulosti, kde sme dosiahli významné úspechy vo výchovno-vzdelávacom procese, ktoré sa prejavili úspešnosťou našich študentov v olympiádach, stredoškolskej odbornej činnosti a iných súťažiach celoslovenského i medzinárodného významu. Pochváliť sa môžeme aj veľmi dobrými výsledkami v Monitore (príprava na nový systém maturitných skúšok) i v textoch inšpekčných previerok. Dobré výsledky dosahujú aj naši žiaci, ktorí pokračujú v štúdiu na vysokých školách, úspešne sa zaraďujú do praxe v rôznych podnikoch nášho regiónu a celého Slovenska.

Za naše úspechy vďačíme aj medzinárodnej spolupráci našej školy, ktorá má u nás významné miesto, čím sa môžeme porovnávať s úspešnými školami v zahraničí a tým vytvárať potrebnú kvalitu nášho vzdelávania, ktorá spĺňa kritériá európskej úrovne. Začiatkom deväťdesiatych rokov sme začali spolupracovať s Landesberufsschule Mittelbach v Rakúsku, od 1. 9. 1991 sme v rámci projektu VOTEC začali spolupracovať s flámskymi školami Belgického kráľovstva KTA Gent, PITO Stabroek a od roku 1992 OLV Zeebrugge. Rozmer tohto projektu je výnimočný nielen počtom rokov spolupráce (viac ako 12 rokov), ale najmä svojou úrovňou a dosiahnutými výsledkami, ktoré prekročili rámec bežných medzinárodných projektov. Takto je to hodnotené flámskym ministerstvom školstva, ktoré významne finančne a odborne podporuje tento projekt a zároveň aj Ministerstvom školstva SR. V tejto súvislosti musím uviesť významné

ocenenie, Malú medailu sv. Gorazda, ktoré som prevzal 22. septembra 1998 ako ocenenie práce kolektívu školy za mimoriadne pedagogické výsledky dosiahnuté v medzinárodnej spolupráci.

Celé obdobie tohto projektu je zamerané predovšetkým na zvýšenie kvality odborného vzdelávania. Bolo vykonaných viac ako 100 stáží v partnerských školách v Belgicku a v našej škole, kde odborní učitelia a majstri odbornej výchovy absolvovali semináre zamerané na rôzne oblasti elektroniky, automatizácie, automobilovej techniky, poľnohospodárskej mechanizácie, záhradníctva, zvarovania i stavebných odborov, čím sme získali know-how, ale aj učebné pomôcky, stroje a zariadenia v celkovej hodnote viac ako 10 mil. SK.

Za toto patrí úprimná vďaka a uznanie flámskemu ministerstvu školstva a najmä partnerským školám, riaditeľom škôl a všetkým pracovníkom týchto škôl i mojim kolegom, ktorí s neúnavnosťou a kreativitou dali tejto spolupráci vysokú úroveň.

Ďalšiu medzinárodnú spoluprácu má škola aj so Strednou kmetijskou školou Maribor a Strednou školou Črnomelj zo Slovinska. Minulý rok sme nadviazali spoluprácu s BBS Rotenburg pri Hannoveri a Poľnohospodárskou komorou dolného Saska so sídlom v Hannoveri. V krátkej dobe chceme pripraviť rozšírenie našej spolupráce o ďalšie medzinárodné projekty.

K úspešnému napredovaniu školy nám napomáha aj spolupráca s viacerými podnikmi nášho regiónu ako aj s Radou školy a Radou rodičov Rodičovského združenia. Veľmi významná je v súčasnosti skutočnosť, že naša škola je jednou z 12 škôl na Slovensku, ktorú vybral Cech predajcov a servisov motorových vozidiel SR a Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, aby pripravovali našich študentov pre potreby automobilového priemyslu.

Pri pohľade do budúcnosti nás teda čaká plnenie náročných úloh vo vzdelaní a výchove našich študentov i v ďalšom formovaní našej školy, ktorá bude spĺňať všetky podmienky modernej európskej školy.

Všetci si preto zažejajme hlavne pevné zdravie, veľa šťastia a mnoho lásky do ďalšej práce.

Ing. Ján Solčiansky, ZŠ Zlaté Moravce

Heuras – Votec – setkání v Alden Biesenu

Heuras – Votec jsou názvy projektů, pod kterými se skrývá spolupráce belgických, českých a slovenských škol. Byla zahájena z iniciativy vlámského ministerstva školství v roce 1991 a je podporována českým i slovenským ministerstvem školství a na české straně monitorována Národním ústavem odborného vzdělávání. I když složení spolupracujících škol se průběžně měnilo, některé, jako například naše škola (AMOS Kadaň), je aktivní dodnes.

Spolupráce se vyvíjela od prvotního získávání zkušeností na západní straně hranice po oboustranně přínosnou součinnost partnerských škol v dnešní době. Protože nic netrvá věčně, i tento projekt bude postupně nahrazen projekty spolupráce v programech SOCRATES, LEONARDO DA VINCI i dalšími.

Na přelomu ledna a února proběhl na hradě Alden Biesen (ve vlámské části Belgie nedaleko nizozemského Maastrichtu a německého Aachenu) pětidenní seminář, který měl za cíl podpořit hledání partnerů pro nové projekty zahajované v r. 2004 nebo 2005. Semináře se účastnili zástupci 10 vlámských škol, 8 českých a 8 slovenských škol. Hrad Alden Biesen nebyl vybrán náhodou, je to školící středisko vlámského ministerstva školství a také sídlo zástupců agentur Leonardo Da Vinci a Socrates. Zástupci uvedených agentur z České republiky a Slovenské republiky byli k dispozici účastníkům po celou dobu semináře.

V průběhu jednání se účastníci seznámili s podmínkami programů, ale také s již úspěšně realizovanými projekty. Jednotlivé školy prezentovaly své připravené projekty a nabízely možnost připojení ostatních škol. Naše škola se přihlásila k projektu „Odpady“, kde pilotní školou je škola ze Zeebrugge v Belgii a spolupracující školy jsou ze Slovenska, Litvy, Maďarska a Fins-

ka. Sami jsme nabízeli projekt „Vlasy“ (připraven k podání do programu Comenius), ve kterém budeme spolupracovat se školou v Ansbachu v SRN a se školou ve Zlatých Moravcích na Slovensku.

(Projekt Vlasy je zaměřen na spolupráci škol, které mají učební obor kadeřník. Výměnnými praxemi žáků a současným doprovodem mistrů odborné výchovy chceme přispět k odbornému rozvoji žáků, ale i pedagogů. Projekt je plánován na tři roky s tím, že vždy po roce bude program upřesňován. Projekt navazuje na úspěšnou spolupráci se školou KTA Pro Technica Halle Belgie a se školou Ansbach SRN. Při společných praxích jsou stanovována témata, při nichž se předvádějí nejnovější módní techniky.)

Běžnou součástí takovýchto seminářů jsou i výměny zkušeností jednotlivých škol, které neprobíhají při hlavním jednání, ale při přestávkách i v rámci oficiálních večeří.

Jednání se zúčastnili také zástupci ministerstva školství Ing. Vojtěch Šrámek, Dr. Vladimír Krieg, zástupce Ústeckého kraje Ing. Štěpán Harašta a Maria Josková za slovenské ministerstvo školství. Pro ředitele škol bylo důležité slyšet, že i nadřízené organizace mají zájem na rozvíjení mezinárodní spolupráce na úrovni ředitelů, učitelů i žáků škol a považují prostředky investované do realizace projektů za účelné.

(Zúčastněné školy – Belgie: PIVA Antwerpy, KTA Gent, EDUGO Oostakker, VTI Kortrijk, TSM Mechelen, KTA Merelbeke, VTI Poperinge, PITO Stabroek, HSIW Wemmel, OLV Zeebrugge, ČR: SOŠ služeb a SOU Kadaň, ISŠ gastronomie a služeb Liberec, ISŠ Most-Velebudice, SOU zemědělské Podbořany, SPŠST Praha, Panská, SSPS Praha, Preslova, Střední zemědělská škola Rakovník, VOŠZ a Střední zahradnická škola Mělník, SR: SOU poľnohospodárske Sabinov, SPŠS Žilina, SOU poľnohospodárske Zlaté Moravce, SOU poľnohospodárske Liptovský Mikuláš, SPŠE Michalovce, SPŠE Prešov, SPŠE Košice, SOU poľnohospodárske Nitra.)

Ing. Jiří Marek, SOŠ služeb a SOU Kadaň

Srdečně blahopřejeme

V měsíci březnu slaví 60 let náš milý dlouholetý člen redakční rady pan Ing. Josef Matoušek, vytrvalý bojovník za kvalitní existenci zemědělského školství.

Vzdelávací program Socrates v SOUP Šaľa

Posilnenie európskej dimenzie v odbornom vzdelávaní mládeže patrí k dominantným úlohám pedagógov **Stredného odborného učilišťa poľnohospodárskeho v Šali**. Cieľom je neustále zlepšovať vzájomnú spoluprácu škôl podobného zamerania v nadnárodných iniciatívach, aby sa podporila mobilita žiakov i pedagogických zamestnancov.

SOUP v Šali vzdeláva žiakov v odboroch chovateľ so zameraním na chov koní a jazdectvo, poľnohospodár, v študijnom odbore agropodnikanie so zameraním na chov koní a jazdectvo. Škola je zapojená okrem iného aj do vzdelávacieho programu Socrates, časť Comenius. Je zameraný na rozvoj školy s cieľom zvýšiť úroveň odborného vzdelávania na škole prostredníctvom výmeny skúseností z uplatňovania pedagogických metód a modelov vo výučbe, stanovenia princípu hodnotenia kvality a prípravy určitej kompatibility vo vzdelávaní. Špecifické a ojedinelé odbory našej školy sú priam predurčené na vnášanie európskych prvkov do vzdelávania.

Vyvrcholením programu bolo usporiadanie medzinárodného žiackeho dostihu na Závodisku v Bratislave. Na tomto medzištátnom stretnutí sa zúčastnili žiaci poľnohospodárskej školy z Brém (SRN), SOUZ Praha-Veľká Chuchle (ČR), žiaci Združenej strednej školy v Ivanke

pri Dunaji a žiaci nášho SOUP. Pozorne ich sledovali žiaci SOUZ Kladruby nad Labem (ČR) a žiaci poľnohospodárskej školy z Fínska.

Závodisko v Bratislave, ako najvyššia dostihová autorita na Slovensku, vypísalo na 18. mája 2003 tieto žiacke medzištátne stretnutia: Cena SOUP Šaľa na 1 200 m a Cena poľnohospodárskej školy Brémy na 1 800 m. V prvom žiackom dostihu zvíťazila Susan Gollmerová z poľnohospodárskej školy v Brémach. Na druhom mieste skončil výborný Lukáš Matuský z SOUP Šaľa a na treťom mieste nemecký žiak Raol Dygas. V druhom dostihu zvíťazil žiak SOUP Šaľa Eduard Reindl a na druhom mieste skončil Lukáš Matuský. V konečnom súčte bodov zvíťazil žiak SOUP Šaľa Lukáš Matuský, druhá bola Susan Gollmerová, tretie miesto obsadil Eduard Reindl z SOUP Šaľa.

Konečné víťazstvo žiakov SOUP Šaľa veľmi hreje, avšak samotné organizovanie medzinárodného žiackeho dostihu má aj iné dimenzie. Potvrdila sa dobrá úroveň odbornej prípravy, schopnosť konkurovať i v medzinárodných súťažiach, ako aj jazykových a kultúrnych schopností a etiky účastníkov.

Ing. Magdaléna Birnšteinová, SOUP Šaľa

Mlieko zaujalo

Výnimočná atmosféra zavládla dňa 5. februára 2004 v Strednej poľnohospodárskej škole pri organizovaní školského kola **Súťaže o mlieku**. Súťaž otvoril riaditeľ školy Ing. Ivan Švingál za prítomnosti riaditeľa školského majetku Ing. Michala Šoltesa, CSc., ktorý zdôraznil význam mlieka vo výžive človeka a nutnosť ho správne získavať a ošetrovať.

Do súťaže sa zapojili dvaja zástupcovia všetkých tried okrem prvého ročníka. Odborné komisie hodnotili vedomosti a zručnosti súťažiacich: pri vypracovaní tridsiatich otázok v teste o mlieku, pri praktickom dojení do kanvy v kravíne, hodnotení kvality mlieka, degustácii mliečnych výrobkov a laboratórnej skúške surového kravského mlieka.

Každý súťažiaci sa snažil čo najlepšie splniť súťažné úlohy, čo potvrdzovali tesné bodové rozdiely priebežného hodnotenia.

Od každej súťaže očakávame konkrétny prínos pre žiakov a ich pedagógov. Súťaž o mlieku potvrdila, že naši žiaci vedia zúročiť teoretické a praktické zručnosti získané v našej škole.

Na prvom mieste sa umiestnil Miroslav Konrad zo 4. A triedy, druhé miesto obsadil Peter Hrabovský z 3. A triedy, na treťom mieste sa umiestnil Juraj Ďurík z 3. A triedy. Víťazi zároveň postúpili do krajského kola Súťaže o mlieku.

Aj táto súťaž zdôraznila úlohu Strednej poľnohospodárskej školy a školského majetku pri zabezpečovaní teoretického a praktického vyučovania. U žiakov vzbudila záujem o odborné vyučovacie predmety. Zároveň ich utvrdila v potrebe získavať hlbšie odborné vedomosti nevyhnutné pre prax a štúdium na vysokej škole, ale tiež pre ich uplatnenie sa na domacom a Európskom trhu práce.

Ing. Miroslav Prega, Stredná poľnohospodárska škola Michalovce

Vážení přátelé!

Ve dnech 26. a 27. března 2004 se ve Středním odborném učilišti v Jaroměři budou konat

PODKOVÁŘSKÉ DNY

Je to již šesté setkání podkovářů a příznivců tohoto řemesla z celé České republiky.

Setkání se uskuteční pod záštitou poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Ing. Jiřího Hanuše, ve spolupráci MZe ČR a Ústavu zemědělských a potravinářských informací Praha, Společenstva uměleckých kovářů a zámečníků a kovářů–podkovářů Čech, Moravy a Slezska a Česko-německého sdružení podkovářů.

Přednášející sponzorují Ing. Horák, distributor materiálu pro podkováře a firma MUSTAD Hoofcare.

Pro setkání je připraven seminář na téma „SCHVÁCENÁ KOPYTA, TĚSNÁ KOPYTA, PÉČE O HRÍBATA Z HLEDISKA PODKOVÁŘE“.

Na setkání bude přednášet HANS CASTOLIJNY ze SRN – veterinář a podkovář, který přednáší na všech významných evropských podkovářských seminářích.

Zástupci firmy VETTEC výrobci kopytních tmelů a lepidel EGUI – THANE předvedou, jak tyto přípravky využívat a prakticky ukáží jejich používání na kopytu.

Souběžně s tímto programem se další firmy budou prezentovat nabídkou různých potřeb, pomůcek, materiálů a náradí pro podkováře. Každý podkovář si zde bude moci nejen prohlédnout, ale i zakoupit a tím i doplnit své vybavení.

Při této příležitosti vystoupí zástupci podkovářských sdružení.

Navážeme také na vyprávění o cestování Dana Hály. Tentokrát při večerním vyprávění a videozáznamu navštívíme rumunské Karpaty.

Pro zpestření setkání je vyhlášena soutěž pro žáky SOU ve volném kování (s časovým limitem dvě hodiny).

Druhá soutěž je určena pro všechny účastníky, je to soutěž o „PODKOVÁŘSKÝ DŽBÁN“, a to v hodu podkovou na cíl.

Nezapomněli jsme ani na přátelské posezení.

Zahájení podkovářských dnů je v 9,30 hodin.

S kovářským pozdravem

„RÁZ NA RÁZ“

Zdeněk Vitek, SOU Jaroměř
Studničkova 260, 551 01 Jaroměř
tel.: 491 812 425, tel./fax: 491 813 329
e-mail: sou.jaromer@tiscali.cz

*„Bos už chodit nechci, proto musím ke kováři.
Jak nejlépe podkovat, o tom budem povídat
v učilišti v Jaroměři.“*

Um Rath a spol.

Zakladatelem rodinné firmy světoznámého jména byl německý obchodník Theodor Umrath – starší, který se narodil v r. 1842. V dochovaných písemných materiálech o firmě je malá zmínka o tom, že firma Umrath a spol. existovala již 28. května 1868. Z toho vyplývá, že Theodor Umrath – starší založil svoji firmu již ve svých 26 letech. R. 1872 byla firma rozšířena o lokalitu v Praze-Bubnech a zaevidována do rejstříku firem jako „**Továrna na výrobu hospodářských strojů a lokomobíl**“.

Na počátku však vyráběla jen parní lokomobily pro zemědělství. Stala se tak první firmou v Čechách, která lokomobily vyráběla. Postupem doby se sortiment rozšířil o výrobu zemědělských strojů. Velmi známým se stal například lis na seno „Hospodář“. Roku 1881 byl do firmy přijat další člen rodiny, Karel Umrath. Ten se již po pěti letech, r. 1886, stal správcem firmy (zemřel 27. března 1895). R. 1891 provedl Magistrát královského hlavního města Prahy registraci firmy ve Vysočanech (pro popisné číslo 976-II). Od 20. května 1892 byla firma zapsána v rejstříku firem jednotlivců (ve sv. IX č.104 pod č. 30.548) a v r. 1898 byla převedena samostatná rozhodovací práva na Viléma Umratha jako dalšího majitele rodinné firmy. Až do té doby byl správcem firmy Karel Umrath – starší. Po jeho smrti (zemřel 30. prosince 1899) byla na krátký čas pověřena vedením firmy její majitelka, vdova Františka Umrátová a od r. 1901 byl na krátkou dobu majitelem firmy Theodor Umrath – syn.

Dne 25. května 1901 byla vdově Františce Umrátové udělena prokura a 20. července 1901 byla firma Theodora Umratha – staršího vymazána z obchodního rejstříku firem. Na základě výnosu vyhlášky č. 26 c.k. obchodního soudu v Praze se jediným majitelem firmy stal Theodor Umrath – mladší. Ten se však koncem roku 1901 vzdal provozování tovární výroby strojů (v domě č.p. 1568-II a č.p. 976-II). Prostory však dále sloužily jako sklad zboží. O půl roku později, 15. července 1902 se Theodor Umrath – mladší vzdal obchodního jednání a obstarávání s hospodářskými stroji na Havlíčkově náměstí 33 v Praze 2. Vilém Umrath obdržel r. 1905 od magistrátu královského hlavního města Prahy koncesi k provozování živnosti na výrobu a opravy parních kotlů v Praze 7 (č.p. 200-VII) a koncem téhož roku dal souhlas k povolení provozování výroby firmě Sigmunda Eichlera.

S ohledem na hospodářskou situaci byla firma Theodora Umratha od 13. února 1906 s platností od 1. dubna 1906 zapsána jako komanditní společnost. Členy komanditní společnosti se stali Gustav Robin – soukromník z Roudnice, Josef Weisskopf – soukromník z Prahy, pražská Česká banka Union, pražská Česká Industrial-bank, filiálka Länder-bank z Prahy, Rudolf Bächer z Roudnice, Johan Jindáček z Hořovic, Robert Langer prostřednictvím firmy Jindřich Langer ze Zwittau, firma Maschek a Co. z Prahy a H. Rödl z Prahy. Několikanásobným zrušovacím soudním usnesením z 5. ledna 1906, byla provedena exekuce firmy a určen správce továrního závodu. Mezi věřiteli byla i firma Antonína Dobrého z Mladé Boleslavi-Dolního Cetna. Rozsudkem soudu byl na firmu uvalen stav nucené správy a soudně zkoumány příčiny špatného hospodářského stavu firem „Theodora Umratha, továrny hospodářských strojů“ a firmy „Theodora Umratha, komanditní společnosti“. Dne 18. prosince 1906 byla na firmu uvalena nucená správa nikoliv obchodně-soudní, ale exekuční. Od 12. ledna 1907 byla c.k. obchodním soudem v Praze dána Karlu Plochmanovi kolektivní prokura firmy. Tato byla zanesena do seznamu firem jednotlivců pod názvem firmy „Umrath a comp., výroba zemědělských strojů“ (v Praze VII č.p. 200). Od 5. března 1907 se stala komanditní společnost Theodora Umratha v Praze-Vysočanech továrnou hospodářských strojů, slévárnou a kotlárnou. Vedení nových členů svojí prací prosazovalo kdysi platné výrobní heslo firmy:

„...Jméno jest zárukou nejlepší jakosti ...“.

Avšak od 20. dubna 1907 se firma Theodora Umratha v Praze-Vysočanech stala komanditní společností s pevnou správou velkostatku Žernov-Rovensko u Turnova a byla zaregistrována jako továrna hospodářských strojů, slévárna a kotlárna Vysočany u Prahy (od 1. října 1907 registrována pod číslem 5688). Tovární výroba komanditní Umrathovy společnosti ve Vysočanech byla r. 1911 předána Františku Melicharovi mladšímu a jeho továrně na secí stroje. Umrathova firma byla k 15. únoru 1912 vymazána z rejstříku firem a s platností od 26. dubna 1912 byla další část firmy registrována pod firmou Rudolfa Bächra z Roudnice. Následkem zrušení obchodní činnosti bylo sídlo firmy ve Vysočanech v květnu roku 1912 vymazáno z obchodního rejstříku. S platností od 20. prosince 1918, následkem od-

chodu Gustava Watkea a Alberta ze Stiberů na odpočinek, byla vymazána i jejich kolektivní prokura.

Od r. 1920 se firma řídila ustanovením stanov 9. řádného zasedání valné hromady ze dne 25. června 1920. Následkem dalšího soudně-exekučního řízení splynul 12. července 1921 Umráthův závod s továrnou na secí stroje Františka Melichara z Brandýsa nad Labem ve „Spojené továrny hospodářských strojů František Melichar-Umráth a spol. a.s.“ Zástupce části Umráthových závodů, Vilém Umráth ze Štýrského Hradce, se k 6. květnu 1922 vzdal

Třetí vydání této učebnice doplnili známí autoři předchozích vydání Ing. Josef Pokorný, CSc., doc. RNDr. Zdeněk Adámek, CSc., Ing. Václav Šrámek a Ing. Jiří Dvořák, kteří čerpali podklady z nejnovějších zdrojů domácí i zahraniční praxe a výzkumu.

Publikace je především určena pro žáky Střední rybářské školy ve Vodňanech a Středního rybářského učiliště v Třeboni. Je také ale nezbytnou pomůckou pro rybářské techniky na farmách lososovitých ryb a pro hospodáře na pstruhových revírech a jejich líhních. Potřebné informace v ní naleznou i pracovníci státní samosprávy na referátech životního prostředí, jakož i odborníci z ochrany přírody a ekologie. Nepostradatelnou příručkou je kniha pro začínající chovatele lososovitých a některých reofilních druhů ryb.

Přepřacované vydání učebnice Pstruhařství obsahuje celkem 281 stran, 42 tabulek, 59 černobílých, 25 barevných fotografií a 11 rozsáhlých příloh.

Oproti předchozím vydáním jsou v učebnici nově zařazeny losos obecný, štika obecná a přehled barevných forem pstruha duhového. Rozšířena byla i kapitola znečištění vody z chovu ryb. Zcela přepřacována byla kapitola chovu raků – je zaměřena na naše původní druhy (raka říčního, raka kamenáče a před 100 lety dovezeného raka bahenního) s uvedením jejich základních charakteristik.

Hlavním posláním publikace je popis objektů líhní, zařízení k úpravě vody, vybavení líhňovými přístroji a odchovnými nádržemi. Podrobně jsou rozvedeny různé stupně hospodaření, od extenzivních metod, přes polointenzivní

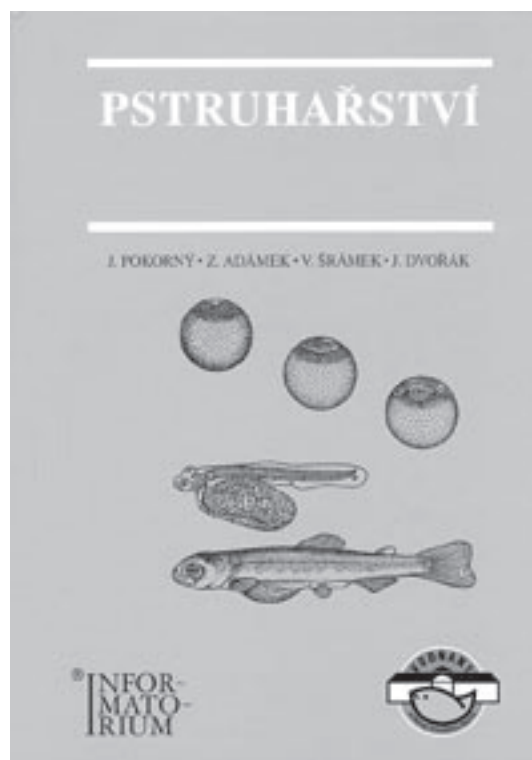
oprávnění provozovat slévárnu železa a továrnu na výrobu strojů a opravy kotlů. Za období čtyřiceti let od založení továrny bylo vyrobeno na 556 356 kusů zemědělských strojů a zařízení. Stroje byly konstruovány na ploše téměř 50 ha a vývoz strojů byl prakticky realizován do celého světa: do Rakouska, Maďarska, Bosny, Itálie, Ruska, Rumunska, Srbska, Bulharska, Turecka, Sýrie a Brazílie. Všechny tehdy vyrobené hospodářské stroje snesly i přísné srovnání s konkurenčními výrobky z Ameriky.

Ing. Petr Novák, CSc., MZe ČR

Pstruhařství

až k průmyslovým způsobům chovu. Popsány jsou všechny základní způsoby odchovu lososovitých ryb tj. v zemních rybníčkách, betonových kanálech, v závěsných nádržích i plovoucích odchovnách.

Významná část učebnice se zabývá problematikou krmení a výživy lososovitých ryb – složením krmných směsí, jejich aplikací, denní dávkou a frekvencí předkládání – neboť kvalita krmiv a jejich cena rozhoduje o rentabilitě celé jednotky.

Další část knihy je věnována výlovům, třídění ryb a jejich přepravě. Obsádky přepravních nádob jsou uvedeny s ohledem na druh a věk ryb a nachází se v přehledných tabulkách. Pro výlov ryb jsou uvedeny jak klasické, tak i moderní způsoby např. použití čerpadel a automatických třídiček.

V učebnici je zařazena kapitola zoohygienu v chovu lososovitých ryb, která kromě prevence obsahuje stručný přehled nemocí lososovitých ryb a jejich léčení. Význam této části ocení chovatel, jakmile se objeví první příznaky chorob a zvýšený úhyn.

Součástí publikace je 11 praktických příloh. První uvádí doplněný seznam rybích líhní nacházejících se v ČR k datu

31. 8. 2003, přehled mezních hodnot kvality vody vhodné pro lososovité ryby a Bayerovu tabulku pro přepočty jiker podle objemu. V příloze jsou podrobné číselné podklady k technologickým postupům intenzivního chovu pstruha duhového. Dále se zde nachází tabulkové přehledy o medikovaných krmivech, léčebných koupelích a dezinfekčních látkách doporučované na pstruhové provozy.

Učebnici opět vydalo nakladatelství Informatorium, Praha 2003.

Knihu na dobírku rozesílá

Střední rybářská škola a Vyšší odborná škola vodního hospodářství a ekologie Vodňany, Zátíší 480
tel.: 383 382 410–1, e-mail: rybarskaskola@srs-vodnany.cz

Uplynulo 105 let od úmrtí

Jan B. Uhlíř

„...I nedostačí nynějšího času více, aby rolník pouze jen svou tělesní, hmotnou sílu vynakládal, on musí k této připojit také sílu duševní, on musí přemýšlet, on musí s časem a vědou pokračovat a promyslně hospodařit. Tomuto se může pouze a jedině ve škole přiučit, kde se duševně probudí, zúšlechťí a povznese...!“

J.B. Uhlíř, 1869

Pokud by se snad sestavoval žebříček nejzasloužilejších osobností v celé historii našeho zemědělského školství, pak toto jméno by bylo rozhodně v popředí.

Pochází z Droždic u Pardubic, z rodiny prostého rolníka. Narodil se 10. června 1830. Po absolvování gymnázia v Hradci Králové přešel roku 1851 na polytechnický ústav v Praze. Po dvou letech „blahodárnou činností rytíře Horského, jehož vystoupení na poli hospodářství praktického v Čechách bylo epochální, odveden Uhlíř z dráhy započaté, aby se věnoval studiu hospodářství“. Stal se posluchačem hospodářského ústavu v Libverdě, který pod vedením Antonína Emanuela Komerse (1814–1893) „požíval značného jména mezi hospodáři nejen doma, ale i daleko za hranicemi“.

V Libverdě si záhy získal oblibu a autoritu. Nakloněn mu byl i ředitel ústavu, který mu po absolutoriu (1855–56) nabídl místo „asistenta pro učitelskou výpomoc“, počátkem roku 1860 místo adjunkta a po dalším půlroce, po odchodu Karla Milana Lambla, místo druhého odborného učitele. V roce 1863 byl pověřen vedením hospodářské školy v Hracholuskách u Roudnice. V roce 1867 přechází do Chrudimi. První rok působí jako učitel místní hospodářské školy, koncem roku 1868 je ustanoven jejím ředitelem.

Po sedmi letech úspěšné práce v Chrudimi přechází na Moravu. 15. 9. 1875 je jmenován prozatímním ředitelem nově zřízené Zemské střední hospodářské školy v Přerově, 11. 11. 1876 ředitelem definitivním. Setrval zde 16 let – až

do svého penzionování. Počátkem školního roku 1891/92 se s Přerovem loučí, odchází na trvalý odpočinek do Chrudimi, kde 25. 7. 1899 umírá.

Jan B. Uhlíř prošel naším zemědělským školstvím tak říkajíc od západu k východu a všude za sebou zanechal výrazné stopy. Samozřejmě, nejvýraznější v Přerově. Zde působil nejdéle – a na vrcholu svých sil. Položil spolehlivé základy školy, o níž E. Reich u příležitosti oslav 70 let trvání mimo jiné říká: „... její organizace od počátku byla velice dokonalá, její řízení bylo takové, že patřila k nejlepším ve staré monarchii... uvážíme-li, že v zemi Moravsko-slezské nebylo školy vysoké, představovala škola přerovská zároveň nejvyšší učiliště v zemi a požívala proto mimořádné autority... byli tu obdivuhodní profesori, kteří dobře vyučovali, a při tom ještě s úspěchem vědecky pracovali a publikovali své práce doma i za hranicemi. Všechny spojovala upřímná kolegalita, nadšení a příkladná obětavost...“

Škola působila všestranně, prostřednictvím uznávaných absolventů, prostřednictvím školního statku, prostřednictvím bohaté mimoškolní práce.

Ředitel Uhlíř šel neokázale, ale účinně příkladem. Již za pobytu v Libverdě, po vzoru svých učitelů, navázal úzké odborné kontakty s širokou zemědělskou praxí. Přednášel na schůzích hospodářského spolku roudnického, mladoboleslavského, velvarského, litoměřického (zde vykonával též funkci jednatele, A. E. Komers byl předsedou) i jinde. Za

pobytu v Chrudimi ho jako ochotného rádce a nadšeného kočujícího učitele poznalo rovněž široké okolí. Nelze zapomenout ani na to, že se zasloužil o oživení činnosti hospodářského spolku pardubického. On jako předseda a neúnavný profesor místní reálky František Sova jako jednatel se významným způsobem podíleli na definitivním uznání primátu bratranců Veverkových. On také inspiroval zahájení sbírky na vybudování důstojného pomníku vynálezci ruchadla v Pardubicích. Jeho odhalení v roce 1883 se stalo vpravdě celonárodní poutí zemědělců.

Na Moravě byla jeho činnost v tomto ohledu snad ještě bohatší. Jak se říká ve Výroční zprávě přerovské školy za rok 1891/92 (u příležitosti Uhlířova odchodu do důchodu), „mladší síly teprve dorůstaly, některé hospodářské spolky teprve za jeho pobytu na Moravě vznikly. Dojížděl ke schůzím spolků: vyškovského, velehradského, prostějovského, mohelnického, postřelmovského a jinam a jinam, jakož neméně horlivě navštěvoval schůze hospodářsko-politické jednoty v Opavě. A vzhledem k této činnosti byl J. B. Uhlíř z řečníků, jež setkávají se u posluchačstva svého s úspěchem dokonalým. Lahoda řeči, síla a opravdovost, jaká plyne jen pravé lásky ku věci, bohatá zkušenost a veliká sečtělост charakterizují přednášky. Proto tak rády byly poslouchány“.

Záhy po svém příchodu do Přerova dává Uhlíř podnět k založení kojetínsko-přerovského hospodářského spolku, který posléze sehrál ve vývoji moravského zemědělství mimořádnou roli (zahájil svou činnost v roce 1878, koncem minulého století čítal kolem 1200 členů). Stává se jeho prvním předsedou a po odchodu na odpočinek jeho prvním čestným členem.

Vztah J.B.Uhlíře k hospodářským spolkům, jeho nezištná podpora každé jejich činnosti vychází z jeho celoživotního přesvědčení o jejich nezastupitelnosti. Tento svůj názor formuloval vícekrát, nejlépe snad již v roce 1869: „Každý spolek jistě, mající za úkol vespolek zdokonalování, nese dobrého ovoce. A tak jest se spolky hospodářskými, kdež rolníci se scházejí, by vespolek své náhledy a zkušenosti si sdíleli, by zastaralé zlovyky vyvraceli i navzájem k opravám i pokroku se povzbuzovali. Věru rolnický spolek – toť učitel lepšího, zvelebenějšího hospodářství, že nad něj sotva lepšího se nalezne. Živé slovo jest účinku zcela jiného, mocnějšího nežli slovo jenom psané neb čtené.“

Však druhý prospěch, vyplývající z hospodářských spolků, jest, že se jimi i mravy ušlechťují. Každý řádný spolek musí spočívat na základech mravnosti a šlechetnosti, dle nichž je údem jeho řídit se; a žádný spolek nesmí přijímati za údy, leč jsou mravů zcela bezúhonných. Takový a jen takový spolek působí blahodějně, a to jak navenek, takto dovnitř na své údy... Konečně jsou spolky takové i nejlepším prostředníkem mezi vysokou vládou a lidem rolnickým.

Tudy tito nejlépe najevo dáti mohou, čeho si žádají, co je tíží, i v čem by oprava neb změna státi se mohla.“

V roce 1880 přichází na zasedání výboru kojetínsko-přerovského spolku poprvé s myšlenkou uspořádání specializovaných výstavních trhů na plemenné býky. Měla to být jedna z cest k nápravě neradostné situace v chovu skotu, měla to také být – v duchu jeho životní filosofie – jedna z cest k vzájemnému posilování a povzbuzování na složité cestě pokroku, neboť „schází nám jistě pospolitost, bližší seznámení; slovem jsme si posud tuze cizími. A to jest velká chyba. Cítí-li se člověk osamělým, jako opuštěným, tož lehce ve svém snažení ochabne. Však naopak sezná-li více pokročilejších druhů, sezná-li ušlechtilé jich snahy, jak mocný to podnět pro něho, by je následoval, by se jim rovnal, by na dráze pokroku skutečně vytrval“.

Jak známo, myšlenka výstavních trhů se v Přerově ujala a podstatnou měrou přispěla ke zdokonalení chovu skotu na celé Moravě – a nejen na ní. (První výstavní trh byl uskutečněn 14. února 1882, druhý za tři roky, 3. února 1885, a pak už „každoročně v době jarní tato výstava zařizována byla“.) Zasluhou ředitele zemědělské školy se tak vytvořila u nás zcela ojedinělá tradice, která – naštěstí – našla i v současné době své pokračování.

Pominout nelze ani Uhlířův přínos zemědělské publicistice. V Chrudimi založil Hospodářský list, v Přerově Hospodáře moravského. V obou případech se jedná o obdivuhodné časopisy, které daleko překročily rámec svého regionu a přispěly k pokroku našeho zemědělství. Kromě toho, že Uhlíř časopisy založil, že pro ně získal skvělé spolupracovníky a posléze zdatné pokračovatele, uložil v nich také mnoho ze svých bohatých zkušeností, doporučení, názorů. Jsou to dnes neocenitelné dobové dokumenty!

J. B. Uhlíř do pozdního věku živě reagoval na dění na venkově i v celé společnosti. Výmluvným a nadčasovým je např. jeho článek „K organizaci českého rolnictva“, který 20. ledna 1892 uveřejnil Hospodářský list. Stojí zato ocitovat alespoň několik myšlenek:

„Všeobecně jest slyšeti v nynější době stesky, že se našemu rolnictvu velmi špatně vede a že stav rolnický přichází v úpadek. A nejsou to jen plané nářky, jest to skutečnost! Důkazem toho jest příliš velké zadlužení statků, jak úřední výkazy dosvědčují. Koncem r. 1889 obnášely hypotekární dluhy v království českém 1 172 a 3/4 mil. zl., na Moravě 336 mil.zl. a ve Slezsku 92 a 1/2 mil. zl., dohromady tedy v zemích koruny české 1 601 a 1/4 mil. zl. A v celém Rakousku udávají se hypotekární dluhy na 3 580 mil. zl.! Velká část hypotekárních dluhů připadá na malé statky... Jiný smutný úkaz o úpadku stavu rolnického dosvědčuje, že v posledních 20 letech bylo vcelku 36 259 selských usedlostí v dražbě prodáno... Kdyby to mělo takto dále pokračovati, pak by za jistou dobu náš střední stav rolnický většinou

vymizel, větší usedlosti by se rozkouskovaly a z našich hospodářů stali by se většinou chalupníci a domkáři!

A jak se chová naše rolnictvo vůči tomuto nebezpečí, jak se brání před tímto hrozcím mu úpadkem? – Budiž Bohu žalováno: „Velmi špatně“. Místo aby se v jeden celistvý šik spojilo, místo aby si podalo svorně ruku ku společné práci a k vzájemné obraně: jest rozerváno a nechalo se strhnouti do víru a boje politického! Kam se kdo ohlédne, všude nersvornost a podezřívání! A není to snad boj nepříteli proti nepříteli: jest to boj našince proti našinci, jest to boj proti vlastní krvi!... Jako bývalý učitel našeho rolnictva, jako polní kazatel, považoval jsem to vždy za svou svatou povinnost, v tomto směru ve středu rolnictva působiti, smiřovati a spolčovati ku vzájemné a svorné práci...A proč vlastně

bojujeme jeden proti druhému tak krutý boj? – Proto, že nejsme stejného politického náhledu, proto, že jedni chtějí býti Mlado- a druzí Staročechy? Tak tedy hlavně proto se pronásledujeme, že jeden i druhý myslí, že jest tím nejlepším vlastencem a národovcem a že jeho cesta jest tou pravou ku dosažení tužeb národa! Proto se vespolek hanobíme a ničíme! A to jest zajisté největší zpozdilost! ... Pro dobro našeho rolnictva i pro dobro našeho národa bude prospěšnější, když bude mezi rolníky méně politikářů, zato více odborně vzdělaných, uvědomělých a horlivých rolníků, již by své vznešené a ušlechtilé povolání rolnické s největší pílí a zálibou pěstovali ku prospěchu vlastnímu i národa a vlasti!“

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

Odborný doprovodný program – kongresy, konference

TECHAGRO

Sobota, 27. 3. 2004

Kongres evropských agrárních nevládních organizací v ČR
Rozšíření EU, reformy CAP a zemědělství v podmínkách globalizace

Pondělí, 29. 3. 2004

Realizace dotačních zásad a reforma společné zemědělské politiky EU (SZP)
Povinnosti výrobců při vstupu do EU

Úterý, 30. 3. 2004

Nástroje podpory environmentálního managementu

Středa, 31. 3. 2004

Nové požadavky na techniku chemické ochrany a výživy rostlin
Bionafta – Sdružení pro výrobu bionafty

ANIMAL VETEX

Sobota – neděle, 27. – 28. 3. 2004

Středoevropský veterinární kongres – veterinární medicína po vstupu ČR do EU

Pondělí, 29. 3. 2004

Integrace chovatelů prasat ČR do podmínek EU

Úterý, 30. 3. 2004

Zdravotní a chovatelský problematika odchovu telat – mezinárodní konference

Chov ovcí a koz v současnosti a po vstupu do EU

Úterý – středa, 30. – 31. 3. 2004

Chov drůbeže 2004 – mezinárodní konference

Středa, 31. 3. 2004

Drůbežnictví v ČR po vstupu do EU

SILVA REGINA

Neděle, 28. 3. 2004

Myslivost

Pondělí, 29. 3. 2004

Ochrana lesa (problematika kůrovců)

Úterý, 30. 3. 2004

Lesnická legislativa

Úterý – středa, 30. – 31. 3. 2004

Zahraniční projekty

České lesnictví ve světě

Čtvrtek, 1. 4. 2004

Ekonomika LH

(Situace s jehličnatým řezivem v Evropě)

(Typy certifikací používané v ČR)

Jízdy zručnosti, traktorkross, výstava a předvádění hospodářských zvířat, lesnická pedagogika, práce s motorovou pilou, ukázky plemen loveckých psů, ukázky výcviku dravců.

Vaše cesta k moderním technologiím

8. mezinárodní
veletrh
zemědělské techniky
www.techagro.cz

7. mezinárodní veletrh
veterinární techniky
a hospodářských zvířat
www.animal-vetex.cz

8. mezinárodní
lesnický
a myslivecký veletrh
www.silva-regina.cz

28. 3. - 1. 4. 2004

Uvidíte:
zemědělskou a lesnickou techniku
veterinární techniku
hospodářská zvířata
myslivecké trofeje
lovecké zbraně
lovecká plemena psů
předvádění traktorů na polygonu
soutěž v řezání motorovou pilou

Můžete si vyzkoušet:
jízdu zručnosti traktorem
střelbu na laserové střelnici

Slosovatelná vstupenka:
výhry v hodnotě až 100.000 Kč
(malotraktory, lovecké zbraně a další)

Brno - Výstaviště

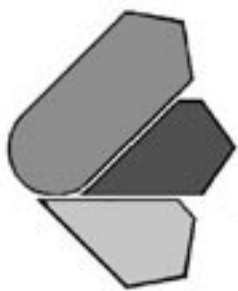
Vstupné: 60 Kč denní
30 Kč zlevněné

Otevřeno denně 9,00 - 18,00 hodin
poslední den do 17,00 hodin

Veletrhy Brno, a.s.
Výstaviště 1
647 00 Brno
Tel.: +420 541 152 834
Fax: +420 541 153 068
E-mail: techagro@bwv.cz

BVV

Veletrhy
Brno

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 66 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejších „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

ZVEME VÁS...

**Ve dnech 26. a 27. března (pátek a sobota) na Podkovářské dny
do Středního odborného učiliště v Jaroměři.**

**Do Brna na mezinárodní veletrhy Techagro, animal Vetex, Silva Regina
ve dnech 28. března až 1. dubna (neděle až čtvrtek).**

**Na národní výstavu hospodářských zvířat v Litomyšli ve dnech 13. a 14. května
(čtvrtek a pátek) a především na první výstavní den, který je určen mládeži.**

Podrobnější informace ke všem akcím jsou uvnitř časopisu

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel., fax: 037/791 02 24, e-mail: palenikova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Gabriela Páleníková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč,
roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha

Autorem ilustrace na obálce je Ing. Mírko Hrabě, SZeŠ Humpolec

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
PhDr. Zuzana Burdanová, MP SR Bratislava;
Ing. Igor Drobny, SZÁŠ Piešťany; PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., KP ČZU Praha; Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha; Ing. Ivan Jung, CSc., Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora;
Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice;
Ing. Jan Kot, ISS Cheb; Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra; PhDr. Dana Linhartová, CSc., ÚHV PEF MZLU Brno;
Ing. Josef Matoušek, MZe ČR; Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice; doc. Ing. Milan Slávik, CSc., KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR